

Θεολογικά Χρονικά

ΣΥΝΕΔΡΙΑ

ΑΠΡΙΛΙΟΣ 2013: Αθήνα

Τὸ θεολογικὸ περιοδικὸ «Σύναξη» διοργάνωσε σὲ συνεργασία μὲ τὸ Μέγαρο Μουσικῆς Ἀθηνῶν τὴν 1η τοῦ μηνὸς ἐκδήλωση-συζήτηση μὲ θέμα «Ἡ παράδοση ὡς κίνδυνος καὶ ὡς ἐλπίδα». Στὴν ἐκδήλωση ὁμιλητὲς ἦταν οἱ π. Βασίλειος Γοντινάκης, ὁ Μάριος Μπέζος καὶ ὁ Θανάσης Παπαθανασίου.

ΑΠΡΙΛΙΟΣ 2013

Στὸ πλαίσιο τῆς ἐκπαιδευτικῆς ἐπίσκεψης μεταπτυχιακῶν φοιτητῶν τῶν Θεολογικῶν Σχολῶν τοῦ Πανεπιστημίου τοῦ Leuven καὶ τοῦ Liverpool ὁ Τομέας Ἁγίας Γραφῆς καὶ Πατερικῆς Γραμματείας τοῦ Τμήματος Ποιμαντικῆς καὶ Κοινωνικῆς Θεολογίας διοργάνωσε διήμερο σεμινάριο ἐρμηνείας τῆς Καινῆς Διαθήκης στὸ διάστημα 2-3 Ἀπριλίου. Οἱ εἰσηγήσεις κινήθηκαν σὲ θέματα ἱστορίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Θεσσαλονίκης καὶ ἐρμηνείας τῶν παύλειων ἐπιστολῶν. Ὁμιλητὲς ἦταν οἱ: Σ. Πασχάλιδης, Ἄπ. Κραλίδης, Αἰκ. Τσαλαμπούνη, L. Tack, Κ. Παπαδημητρίου, R. Bieringer καὶ Χ. Ἀτματζίδης.

ΑΠΡΙΛΙΟΣ 2013: Φριβούργο Ἑλβετίας

Τὸ Μεταπτυχιακὸ Ἰνστιτούτο Ὁρθόδοξου Θεολογίας τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου στὸ Σαμπεζῦ τῆς Γενεύης σὲ συνεργασία μὲ τὴ Ρωμαιοκαθολικὴ Θεολο-

γικὴ Σχολὴ τοῦ Πανεπιστημίου τοῦ Φριβούργου διοργάνωσαν στὶς 3-6 τοῦ μηνὸς Διεθνὲς Ἐπιστημονικὸ Συνέδριο μὲ θέμα «Ἐπισκοπικὴ χειροτονία καὶ ἐπισκοπικὸν λειτουργημὰ κατὰ τὴν ρωμαιοκαθολικὴ καὶ τὴν ὀρθόδοξη διδασκαλία καὶ κανονικὴ παράδοση». Στὸ συνέδριο ἔλαβαν μέρος ἀπὸ τὴν ρωμαιοκαθολικὴ πλευρὰ κανονολόγοι τῶν Θεολογικῶν καὶ Νομικῶν Σχολῶν διαφόρων πανεπιστημιακῶν ἰδρυμάτων τῆς Δύσης, ἐνῶ ἀπὸ τὴν ὀρθόδοξη πλευρὰ ἔλαβαν μέρος μεταξὺ ἄλλων ὁ Μητροπολίτης Βολοκολάμσκ Ἰλαρίων Ἀλφέγιεφ, ὁ Μητροπ. Κωνσταντίας Βασίλειος, οἱ Καθηγητὲς Βλ. Φειδᾶς, Job Getcha κ.ἄ.

ΑΠΡΙΛΙΟΣ 2013: Θεσσαλονίκη

Ὁ Σύλλογος Μεταπτυχιακῶν Φοιτητῶν καὶ Ὑποψηφίων Διδακτόρων τοῦ Τμήματος Θεολογίας τοῦ ΑΠΘ διοργάνωσε στὶς 4 τοῦ μηνὸς Ἐπιστημονικὴ Ἡμερίδα μὲ τίτλο «Μεθοδολογία ἔρευνας καὶ συγγραφῆς ἐπιστημονικῶν ἐργασιῶν». Στὴν ἡμερίδα συμμετεῖχαν μὲ εἰσηγήσεις ὁ π. Βασίλειος Καλλιμακίανης («Ἡ ἀσκητικὴ διάσταση τῆς ἐπιστημονικῆς τεχνολογίας»), ἡ Δήμητρα Κούκουρα («Ἡ ἀξιολόγηση τοῦ ἐρευνητικοῦ ὕλικου καὶ ἡ δημοσιογραφικὴ σύνθεση»), ὁ Χαράλαμπος Ἀτματζίδης («Ἡ σύνταξη μίας καινοδιαθηκικῆς μεταπτυχιακῆς ἐργασίας. Ἀρχές καὶ μεθοδολογία») κ.ἄ.

ΑΠΡΙΛΙΟΣ 2013: Βόλος

Ἡ Ἀκαδημία Θεολογικῶν Σπουδῶν τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Δημητριάδος διοργάνωσε στὶς 6 τοῦ μηνὸς τὸ δεύτερο συνέδριο τῆς σειρᾶς «Θεολογικὲς Προσωπογραφίες», τὸ ὁποῖο ἦταν ἀφιερωμένο στὴν προσωπικότητα καὶ τὸ ἔργο τοῦ Νίκου Νησιώτη. Στὸ συνέδριο, τὸ ὁποῖο χαιρέτισαν ὁ Μητροπολίτης Δημητριάδος κ. Ἰγνάτιος καὶ οἱ ἐκπρόσωποι τῆς Διεθνoῦς καὶ τῆς Ἑλληνικῆς Ὀλυμπιακῆς Ἐπιτροπῆς, παρουσιάστηκε ἡ ζωὴ τοῦ μεγάλου θεολόγου τοῦ προηγούμενου αἰῶνα καὶ ἀναδείχθηκαν πτυχῆς τῆς θεολογικῆς του σκέψης. Ἔλαβαν μέρος μὲ εἰσηγήσεις ὁ Μάριος Μπέγζος («Πνευματικὴ καὶ ἐπιστημονικὴ διαδρομὴ τοῦ Ν. Νησιώτη»), ὁ Μητροπολίτης Μεσσηνίας Χρυσόστομος Σαββάτος (ἐκφωνήθηκε *in absentia* «Ἡ συμβολὴ τοῦ Ν. Νησιώτη στὴν Οἰκουμενικὴ Κίνηση»), ὁ Σταυρὸς Γιαγκάζογλου («Ἡ πνευματολογικὴ Χριστολογία τοῦ Ν. Νησιώτη»), ὁ Στέλιος Τσομπανίδης («Ἡ δυναμικὴ ἐκκλησιολογία τοῦ Ν. Νησιώτη»), ὁ Παντελὴς Καλαϊτζίδης («Πολιτικὴ θεολογία στὸ ἔργο τοῦ Νησιώτη»), ὁ Θανάσης Παπαθανασίου («Ν. Νησιώτης καὶ θεολογίες τῆς συνάφειας. Ἐννοήσεις τῆς ἀλήθειας, τῆς μαρτυρίας, τῆς πράξης καὶ τῆς παράδοσης»), ὁ Νικόλαος Ἀσπροῦλης («Ἡ δυναμικὴ του προσώπου: Σχόλια στὴν ἀνθρωπολογία καὶ θεολογικὴ προσωπολογία τοῦ Ν. Νησιώτη»), ὁ Jürgen Moltmann, (ἐκφωνήθηκε *in absentia* «Ἡ χαρὰ τῆς Ἀναστάσεως στὸ ἔργο τοῦ Ν. Νησιώτη»), ὁ π. Γρηγόριος Edwards («Ἡ θεολογία τῆς Ἱεραποστολῆς στὸ ἔργο τοῦ Ν. Νησιώτη»), ὁ Ἡλίας Λιαμῆς («Ὁ ἄνθρωπος ὡς τὸ σῶμα του: Ὁ Ν. Νησιώτης καὶ τὸ ὀλυμπιακὸ ἰδεῶδες»). Καταληκτικῶς χαιρέτισε στὸ συνέδριο ἀπηύθυνε ἡ Μαρίνα χήρα Νίκου Νησιώτη.

ΑΠΡΙΛΙΟΣ 2013: Ἀθήνα

Ὁ Μεταπτυχιακὸς Φοιτητικὸς Θεολογικὸς Σύνδεσμος τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν διοργάνωσε στὶς 11 τοῦ μηνὸς στὸ Διορθόδοξο Κέντρο τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος στὴν Πεντέλη, Ἐπιστημονικὴ ἡμερίδα μὲ θέμα «Ἐλάτρευσε τὴ κτίσει παρὰ τὸν κτίσαντα (Ρωμ. 1,25). Ἡ μετᾶλλαξη τῆς θείας ἀλήθειας καὶ ἡ θεοποίηση τοῦ κτιστοῦ».

ΑΠΡΙΛΙΟΣ 2013: Ρέθυμνο

Στὶς 20 τοῦ μηνὸς ὁ Παγκρήτιος Σύνδεσμος Θεολόγων διοργάνωσε ὑπὸ τὴν αἰγίδα τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Ρεθύμνης καὶ Αὐλοποτάμου Ἐπιστημονικὴ Ἡμερίδα. Στὴν ἡμερίδα ἔλαβαν μέρος μὲ εἰσηγήσεις ὁ Μ. Δασκαλάκης («Προσέγγιση τοῦ εἰκονογραφικοῦ θέματος Χριστός-Ἄκρα Ταπείνωσις»), ἡ Βασιλικὴ Ἰορδανίδου («Θρησκευτικὰ καὶ πολιτιστικὰ μνημεῖα τοῦ Ρεθύμνου»), ὁ Ἀρσένης Ἀρσενάκης («Χαρτογραφώντας τὸ κακὸ, ἀναζητώντας τὸ καλὸ καὶ τὴ σωτηρία. Μία καλὴ πρακτικὴ τῆς ΘΕ5: Ποῦ εἶναι ὁ Θεός;. Ἡ ὀδύνη τοῦ σύγχρονου κόσμου καὶ τὸ αἷμα τῆς σωτηρίας ἀπὸ τὸ κακὸ τῆς Γ΄ Γυμνασίου στὸ Πρότυπο Πειραματικὸ Γυμνάσιο Ρεθύμνου») κ.ἄ.

ΜΑΪΟΣ 2013: Βόλος-Ἀθήνα

Ἡ Ἀκαδημία Θεολογικῶν Σπουδῶν τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Δημητριάδος διοργάνωσε δύο διαλέξεις σὲ Βόλο καὶ Ἀθήνα (15-16 τοῦ μηνὸς) μὲ θέμα «Οἱ Πατέρες καὶ ἡ ἔννοια τῆς Παράδοσης» καὶ Εἰδικὸ Πατρολογικὸ Σεμινάριο στὴν Ἀθήνα (18 τοῦ μηνὸς) μὲ θέμα «Ἡ θεολογία τῆς διαμεσολάβησης: σοφιανικὸ προβληματισμὸς σὲ ὀρισμένα πατερικὰ θέματα», μὲ κεντρικὸ ὁμιλητὴ τὸν γνωστὸ πατρολόγο π. Andrew

Louth. Στο σεμινάριο ἐκτός ἀπὸ τὴν κεντρικὴ εἰσήγηση, ἔλαβαν μέρος μὲ σύντομες παρεμβάσεις ὁ π. Δημήτριος Μπαθρέλλος καὶ ὁ Νικόλαος Ἀσπρούλης.

ΜΑΪΟΣ 2013: Θεσσαλονίκη

Τὸ Ἐργαστήριο Παιδαγωγικῆς τοῦ Τμήματος Θεολογίας τοῦ ΑΠΘ καὶ ἡ Διαβαλκανικὴ Ὁμοσπονδία Ὁρθόδοξων Νεολαίων διοργάνωσε στὶς 16 τοῦ μηνὸς Ἐπιστημονικὴ Ἡμερίδα μὲ θέμα «Ἡ θρησκευτικὴ ἐκπαίδευση στὴν Πρωτοβάθμια καὶ Δευτεροβάθμια Βαθμίδα τῶν σχολείων στὶς Βαλκανικὲς χῶρες». Στὴν ἡμερίδα παρουσιάστηκαν εἰδικὲς εἰσηγήσεις ἀπὸ ἐξειδικευμένους ἐπιστήμονες γιὰ τὶς ἐπιμέρους βαλκανικὲς χῶρες (Ρουμανία, Ἀλβανία, Ἑλλάδα, Βουλγαρία, Σερβία).

ΜΑΪΟΣ 2013: Κωνσταντινούπολη

Τὸ Οἰκουμενικὸ Πατριαρχεῖο διοργάνωσε στὶς 17 Μαΐου στὴν Κωνσταντινούπολη ἡμερίδα μὲ θέμα «Ἡ θρησκευτικὴ ἐλευθερία σήμερα» μὲ ἀφορμὴ τὴν 1700ῃ ἐπέτειο ἀπὸ τὴν ὑπογραφή τοῦ Διατάγματος τῶν Μεδιολάνων. Τὴν ἡμερίδα παρακολούθησαν ἀντιπροσωπεῖες πολλῶν Ὁρθόδοξων Ἐκκλησιῶν, ἐκπρόσωποι τῆς Ρωμαιοκαθολικῆς Ἐκκλησίας καὶ ἄλλων χριστιανικῶν ὁμολογιῶν, καθὼς καὶ ἐκπρόσωποι τῶν ἐβραϊκῶν καὶ μουσουλμανικῶν κοινοτήτων τῆς Τουρκίας.

ΜΑΪΟΣ 2013: Ἀθήνα

Ἡ «Ἐνωμένη Ρωμοσύνη», ἡ Ὁμοσπονδία Πολιτιστικῶν Συλλόγων «ὁ ἀρχαῖος Κλείτωρ» καὶ ἡ «Ἐνωση τῶν ἀπανταχοῦ Ἀρμπουναίων» διοργάνωσαν ὑπὸ τὴν αἰγίδα τῶν Ἱερῶν Μητροπόλεων Γόρτυνος καὶ Μεγαλοπόλεως, Θήρας, Ἀμοργοῦ καὶ Νήσων καὶ Φλωρίνης, Πρεσπῶν καὶ Ἑορδαί-

ας, στὶς 18 τοῦ μηνὸς τὴ δευτέρη Ἐπιστημονικὴ Ἡμερίδα, ποῦ ἦταν ἀφιερωμένη στὸν Παπουλάκο, μὲ θέμα «Χριστόφορος Παπουλάκος: ὁ σύγχρονος Ἀπόστολος τῆς Ρωμοσύνης». Μεταξὺ τῶν εἰσηγητῶν ἦταν οἱ Μητρ. Προικονήσου Ἰωσήφ («Οἱ θέσεις τοῦ Παπουλάκου στὸ ζήτημα τῆς ἀπόσχισης τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἀπὸ τὸ Οἰκουμενικὸ Πατριαρχεῖο»), ὁ Φ. Δημητρακόπουλος («Ἡ θρησκευτικὴ ἀνάπλαση στὰ μέσα τοῦ 19ου αἰῶνα»), ὁ Γ. Μπαστιάς («Ὁ Κωστὴς Μπαστιάς καὶ ὁ Παπουλάκος»), ὁ Ἀπόστολος Νικολαΐδης («Ἡ ἀπλότητα τῆς θεολογίας τοῦ Παπουλάκου») κ.ἄ.

ΜΑΪΟΣ 2013

Στὸ πλαίσιο τῶν τριήμερων ἐκδηλώσεων ἑορτασμοῦ γιὰ τὴν ἐπέτειο τῶν 1150 χρόνων ἀπὸ τὴν ἀποστολὴ τῶν Θεσσαλονικέων ἱεραποστόλων φωτιστῶν τῶν Σλάβων στὴ Μεγάλῃ Μοραβία, Κυρίλλου καὶ Μεθοδίου, τὶς ὁποῖες διοργάνωσε τὸ Τμήμα Θεολογίας τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς ΑΠΘ, ἔλαβε χώρα στὸ διάστημα 20-22 Μαΐου συνέδριο ἀφιερωμένο στὴ ζωὴ καὶ στὸ ἔργο τῶν μεγάλων ἁγίων. Μὲ τὶς εἰσηγήσεις τοῦ συνεδρίου ἀναδείχθηκε ἡ παρακαταθήκη τὴν ὁποία ἄφησαν οἱ δύο Θεσσαλονικεῖς ἀδελφοὶ στὸν κόσμον τῶν Σλάβων καὶ ἀποτιμήθηκε τὸ ἔργο τους. Μεταξὺ τῶν ὁμιλητῶν ἦταν: Ι. Ταρνανίδης, Δ. Γόνης, Ἀγγ. Δεληγάρη, Π. Σκαλτσῆς, Ζ. Rankovic, Ι. Zhelev, Α. Miltenova, Ἑλ. Οἰκονόμου, Ἡλ. Εὐαγγέλου, Μ. Κωνσταντίνου, π. Β. Καλλιακμάνης, Π. Ὑφαντῆς, Δ. Βαλαῆς, Σ. Τσομπανίδης, Β. Μητροπούλου κ.ἄ.

ΜΑΪΟΣ 2013: Λαγκαδᾶς

Στὶς 22 τοῦ μηνὸς διοργανώθηκε ἀπὸ τὴν Ἱερά Μητρόπολη Λαγκαδᾶ, Λητῆς καὶ Ρε-

ντίνης θεολογική άγιολογική Ημερίδα με άφορμή τὰ 1700 χρόνια από την έκδοση του Διατάγματος των Μεδιολάνων, με τη συμμετοχή Καθηγητών τής Θεολογικής Σχολής του ΑΠΘ.

ΜΑΪΟΣ 2013

Η Ί. Μ. Νεαπόλεως, τὸ Μουσείο Προσφυγικοῦ Ἑλληνισμοῦ καὶ ἡ Κοινωφελής Ἐπιχείρηση Νεάπολης-Συκεῶν διοργάνωσαν στὸ διάστημα 24-25 Μαΐου στὸ Κλειστὸ Δημοτικὸ Θέατρο Νεάπολης συνέδριο με θέμα «Καππαδοκία. Χνάρια ἑλληνοχριστιανικοῦ πολιτισμοῦ». Οἱ ὀμιλητὲς παρουσίασαν πτυχὲς τῆς καππαδοκικῆς ἐκκλησιαστικῆς τέχνης καὶ τοῦ ἔργου τῶν Καππαδοκῶν Πατέρων. Ὅμιλητὲς ἦταν οἱ: Ἀθ. Καραθανάσης, Θ. Μαντοπούλου, Ί. Χατζησιάκ, Μ. Καζαμία-Τσέρνου, Μ. Παπαδοπούλου, Κ. Νίγδελης, Σ. Πασχαλίδης καὶ Σ. Κοιμίσσολου.

ΜΑΪΟΣ 2013: Cluj-Napoca, Ρουμανία

Ἀπὸ 23-26 τοῦ μηνὸς διοργανώθηκε τὸ Διεθνὲς Θεολογικὸ Συνέδριο με τίτλο «Ὁρθοδοξία καὶ συναφειακὴ θεολογία. Ἐναύσματα ἀπὸ τὴν ἐκκλησιαστικὴ Παράδοση» στὴν Cluj-Napoca, τῆς Ρουμανίας. Ὁρθόδοξοι θεολόγοι ἀπ' ὅλον τὸν κόσμον συγκεντρώθηκαν γιὰ νὰ συζητήσουν μέσα ἀπὸ τὴν προοπτικὴ τῆς πατερικῆς θεολογίας τίς προκλήσεις πὺν φέρνει ἡ συναφειακὴ ἀκρίβεια γιὰ τὸ μέλλον τῆς Ὁρθόδοξης θεολογίας. Τὸ Συνέδριο διοργανώθηκε ἀπὸ τὴν Ἀκαδημία Θεολογικῶν Σπουδῶν τοῦ Βόλου σὲ συνεργασία με τὸ Ρουμανικὸ Ἰνστιτούτο Δι-ὀρθόδοξων, Διομολογιακῶν καὶ Δια-θρησκευτικῶν Σπουδῶν (INTER, Cluj-Napoca, Ρουμανία), τὸ Πρόγραμμα Ὁρθόδοξων Χριστιανικῶν Σπουδῶν τοῦ Πανεπιστημίου τοῦ Fordham (Νέα Ὑόρκη,

Η.Π.Α.), τὴν Ἔδρα Ὁρθόδοξης θεολογίας τοῦ Πανεπιστημίου τοῦ Münster (Γερμανία), τὸ Χριστιανικὸ Πολιτιστικὸ Κέντρο Βελιγραδίου/Κέντρο γιὰ τὴ Μελέτη τοῦ Πολιτισμοῦ καὶ τοῦ Χριστιανισμοῦ (Βελιγράδι, Σερβία), τὸ Βιβλικὸ Θεολογικὸ Ἰνστιτούτο τοῦ Ἁγίου Ἀνδρέα (Μόσχα, Ρωσία) καὶ τὸ Εὐρωπαϊκὸ Φόρουμ Ὁρθόδοξων Θεολογικῶν Σχολῶν (EFOST, Βρυξέλλες) με τὴν ὑποστήριξη τῆς Ὁρθόδοξης Μητροπόλεως τοῦ Cluj καὶ τῆς Σχολῆς Ὁρθόδοξης Θεολογίας τοῦ Πανεπιστημίου Babes - Bolyai (Cluj-Napoca, Ρουμανία). Μεταξὺ τῶν ὀμιλητῶν ἦταν ὁ Ἀριστοτέλης Παπανικολάου («Πρόσωπο, Ἄρετες καὶ Πόλεμος»), ὁ Paul Gavriluyk, («Τὸ ἐπιστημολογικὸ περίγραμμα τῆς Νεο-πατερικῆς θεολογίας τοῦ π. Γεωργίου Φλωρόφσκυ»), ὁ π. Radu Bordeianu, («Τὸ Ἅγιο Πνεῦμα καθιστᾷ τὴν Ἐκκλησία συναφειακὴ. Διαφορετικότητα, ἐνότητα, Χαρίσματα καὶ Θεσμός, ἦδη καὶ ὄχι ἀκόμη»), ὁ Ἰωάννης Φωτόπουλος, («Ἄς ἐξασκηθοῦμε στὴν βιβλικὴ ἔρευνα: Ἡ ἀλληλογραφία μεταξὺ Ἰερωνύμου καὶ Αὐγουστίνου Ἰππῶνος ἀναφορικὰ με θέματα σύγχρονης Ὁρθόδοξης Βιβλικῆς ἐπιστήμης»), ἡ Στυριδούλα Ἀθανασοπούλου-Κυπρίου, («Τὸ ἐσχολογικὸ σῶμα: Οἰκοδομώντας τὴν χριστιανικὴ ὀρθόδοξη ἀνθρωπολογία ἐπέκεινα τῆς φυλετικῆς ταυτότητας»), ὁ Rastko Jovic, («Θεολογία με ἀνθρώπινο πρόσωπο»), ὁ Παντελὴς Καλαϊτζίδης, («Θεολογία καὶ Λογοτεχνία: ἡ περίπτωση τοῦ Nicolae Steinhardt»), κ.ἄ.

ΜΑΪΟΣ-ΙΟΥΝΙΟΣ 2013: Νέα Ὑόρκη, ΗΠΑ

Τὸ St Vladimirs Orthodox Theological Seminary καὶ τὸ Acton Institute διοργάνωσαν ἀπὸ 31 Μαΐου - 1 Ἰουνίου Συνέδριο πρὸς τιμὴν τοῦ Διακόνου John Zarras με

θέμα «Conference on poverty». Μεταξύ των ομιλητών ήταν οι J. Richards, S. Holman, M. Miller και άλλοι. Σκοπός του συνεδρίου ήταν να υπάρξει προβληματισμός πάνω στο θέμα της φτώχειας και στις δυνατές λύσεις του προβλήματος.

ΜΑΪΟΣ-ΙΟΥΝΙΟΣ 2013: Βελιγράδι

Από 31 Μαΐου-3 Ιουνίου πραγματοποιήθηκε στο Βελιγράδι Διεθνές Συνέδριο με θέμα «Saint Emperor Constantine and Christianity», το οποίο διοργανώθηκε από το Ίδρυμα Έθνικού και Θρησκευτικού Προβληματισμού (Έλλάδα), το Κέντρο Σλαβο-Βυζαντινών Σπουδών «Prof. Ivan Dujce», το Ίνστιτούτο Όρθόδοξων Χριστιανικών Σπουδών του Cambridge και το Τμήμα Ιστορίας του Πανεπιστημίου του Βελιγραδίου. Μεταξύ των ομιλητών ήταν ο Andrew Louth («Constantine and Constantinian Ideal»), ο Pavel Pavlov («The Emperors Galerius and St Constantine: The long road from Serdica-311- to Milan-313»), ο Δημήτριος Κουτρούλας («The Edicts of Religious Education of Galerius Licinius and Constantine the Great. Social, political and religious conditions of the period»), ο St. Tanev («The Wisdom of St Constantine and Sophia, the Wisdom of God»), κ.ά.

ΙΟΥΝΙΟΣ 2013: Λαγκαδάς

Την 1η του μηνός ή Ειδική Συνοδική Έπιτροπή Γυναικείων Θεμάτων διοργάνωσε υπό την αιγίδα του Μακαριωτάτου Αρχιεπισκόπου Αθηνών και πάσης Ελλάδος στη Θεολογική Ακαδημία «Οί Άγιοι Κύριλλος και Μεθόδιος», της Ίερᾶς Μητροπόλεως Λαγκαδά, Λητής και Ρεντίνης, ήμερίδα με θέμα «Η γυναίκα μπροστά στις προκλήσεις της κοινωνικο-οικονομικής

κρίσης». Οι ομιλήτριες παρουσίασαν πτυχές της κρίσης και πώς αυτή έχει επιπτώσεις στις γυναίκες και έπρεψιμαναν τους τρόπους με τους οποίους οι γυναίκες μπορούν να συμβάλουν στην αντιμετώπισή της. Όμιλήτριες ήταν οι: Ε. Άδαμτζίλογλου, Ε. Κατούφα, Α. Ζαλοκώστα, Ν. Παπαγεωργίου, Έλ. Κασσελούρη και Χ. Βάγια.

ΙΟΥΝΙΟΣ 2013: Φλωρεντία

Η Ακαδημία Θεολογικών Σπουδών Βόλου της Ίερᾶς Μητροπόλεως Δημητριάδος σε συνεργασία με την Ρωμαιοκαθολική Θεολογική Σχολή της Κεντρικής Ίταλίας, διοργάνωσε στις 6-7 Ιουνίου Διεθνές Συνέδριο με θέμα: «Το Παρόν και το Μέλλον των Βιβλικών Σπουδών στην Όρθόδοξη και Ρωμαιοκαθολική Έκκλησία». Με τις εισηγήσεις τους οι όμιλητές ανέπτυξαν διάφορες πτυχές του θέματος, οι όποιες σχετίζονται με τη βιβλική θεολογία, την ιστορία του Κανόνα, την θεοπνευστία των βιβλικών κειμένων, τη μετάφρασή τους, το ρόλο της παράδοσης στην έρμηνεία της Βίβλου και τη σημασία των σύγχρονων έρμηνευτικών μεθόδων στην έρμηνεία της Άγίας Γραφής στην Όρθόδοξη και στη Ρωμαιοκαθολική βιβλική έπιστήμη. Το συνέδριο προσφώνησαν ο Αρχιεπίσκοπος Φλωρεντίας καρδινάλιος Giuseppe Betori, ο κοσμήτορας της Σχολής Stefano Tarocchi, ο διευθυντής της Άκαδημίας Βόλου Π. Καλαϊτζίδης, ενώ χαιρετισμό απέστειλε και ο Μητροπολίτης Δημητριάδος κ. Ίγνατίος. Το συνέδριο φιλοξενήθηκε στις έγκαταστάσεις της Καθολικής Θεολογικής Σχολής της Κεντρικής Ίταλίας και το παρακολούθησαν ο Καρδινάλιος Giuseppe Betori, Αρχιεπίσκοπος της Ρωμαιοκαθολικής Έκκλησίας στην Φλωρεντία, Πρόεδρος του Συμβουλίου Διοίκησης της Θεολογικής Σχολής, ο Αρχιεπίσκοπος

τοῦ Arezzo κ. Riccardo Fontana, ὁ Ὑπογραμματέας τοῦ Ποντιφικοῦ Συμβουλίου γιὰ τὴν Ἑνότητα τῶν Χριστιανῶν π. Andrea Palmieri, ὁ Ἐφημέριος τῆς Ἑλληνικῆς Ὁρθόδοξου Ἐνορίας τοῦ Ἁγίου Ἰακώβου τοῦ Ἀδελφοθέου π. Νικόλαος Παπαδόπουλος, καθὼς καὶ πολλοὶ καθηγητὲς, μελετητὲς τῆς Βίβλου, ἱερεῖς καὶ λαϊκοὶ τόσο ἀπὸ τὴ Ρωμαιοκαθολικὴ ὅσο καὶ τὴν Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία. Στὸ συνέδριο ἔλαβαν μέρος μὲ εἰσηγήσεις μεταξὺ ἄλλων ὁ Stefano Tarocchi («Ὁ Κανόνας τῆς Καινῆς Διαθήκης στὴ Ρωμαιοκαθολικὴ παράδοση»), ἡ Αἰκατερίνη Τσαλαμπούνη («Ὁ κανόνας τῆς Καινῆς Διαθήκης στὴν Ὁρθόδοξη παράδοση»), ὁ Χρήστος Καρακόλης («Πατερικὴ παράδοση, Ὁρθόδοξη θεολογία καὶ ἡ σημασία τῆς Ἁγίας Γραφῆς στὴν Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία»), ὁ Μιλτιάδης Κωνσταντίνου («Ἡ θεοπνευστία τῆς Βίβλου στὴν Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία»), ὁ Gerard Rosse («Οἱ ἐρμηνευτικὲς μέθοδοι τῆς βιβλικῆς ἐξήγησης στὸ Ρωμαιοκαθολικισμό») κ.ἄ.

ΙΟΥΝΙΟΣ 2013

Στις 14 τοῦ μηνὸς τὸ Centre Sèvres – Facultés jésuites de Paris διοργάνωσε ἡμερίδα μὲ θέμα τὴν πατερικὴ ἐρμηνεία τῆς πρὸς Γαλάτας ἐπιστολῆς. Στις εἰσηγήσεις παρουσιάστηκαν τὰ διάφορα πατερικὰ ὑπομνήματα στὴν ἐπιστολὴ (γιὰ παράδειγμα, τῶν Θεοδώρου Μοψουεστίας, Θεοδώρου Κύρου, Ἀμβροσιαστῆ, Ἱερώνυμου κ.ἄ.) καὶ ἐκτέθηγε ὁ τρόπος μὲ τὸν ὁποῖο οἱ Πατέρες ἐρμήνευσαν συγκεκριμένες περιχοπὲς τῆς ἐπιστολῆς (π.χ. Γαλ 3, 13. 28. 5, 6 κ.ἄ.)

ΙΟΥΝΙΟΣ 2013

Στὸ διάστημα 14-15 Ἰουνίου τὸ Τμήμα Θεολογίας ΑΠΘ σὲ συνεργασία μὲ τὴ Θε-

ολογικὴ Σχολὴ τοῦ Τιμίου Σταυροῦ τῆς Βοστώνης (ΗΠΑ) καὶ τὸ Κέντρο Οἰκουμενικῶν, Ἱεραποστολικῶν καὶ Περιβαλλοντικῶν Μελετῶν «Μητροπολίτης Παντελεήμων Παπαγεωργίου» διοργάνωσαν Διεθνὲς Διαθρησκειακὸ Συνέδριο στὴ Θεολογικὴ Σχολὴ μὲ θέμα «Ὁρθόδοξη Προσέγγιση γιὰ μίαν Θεολογία τῶν Θρησκειῶν». Οἱ εἰσηγητὲς παρουσίασαν θέματα βιβλικῆς θεολογίας, θεολογίας τῆς ἀπελευθέρωσης, διαθρησκειακοῦ διαλόγου, τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἱστορίας, τῆς διδασκαλίας γιὰ τὸν σπερματικὸ λόγο, τῆς ρωμαιοκαθολικῆς θεολογίας, τῆς πατερικῆς παράδοσης, τῆς χριστιανικῆς ἱεραποστολῆς κ.ἄ. Ὁμιλητὲς ἦταν οἱ: ἐπίσκοπος Ἀβύδου Κύριλλος Κατερέλος, Γ. Μαρτζέλος, π. Ἐμ. Κλάφης, Ἁγγ. Ζιάκα, Στ. Τσομπανίδης, Π. Παχῆς, Μ. Γκουτζιούδης, Ἀ. Κεχαγιᾶς, Π. Βασιλειάδης, Δ. Κεραμιδᾶς, Κ. Μυγδάλης, Θ. Κυριακίδης. Οἱ εἰσηγήσεις τοῦ ἐν λόγω συνεδρίου δημοσιεύονται στὸ παρὸν τεύχος.

ΙΟΥΝΙΟΣ 2013

Ὁ Σύλλογος Μεταπτυχιακῶν Φοιτητῶν καὶ Ὑποψηφίων Διδασκόντων τοῦ Τμήματος Θεολογίας ΑΠΘ «Ἀπόστολος Ἰάσων ὁ Θεσσαλονικεὺς» διοργάνωσε τὸ Δ΄ Πανελλήνιο Διεπιστημονικὸ Συνέδριο μὲ θέμα «Θρησκεία - Ἐξουσία - Ἄνθρωπος» στὸ διάστημα 20-21 Ἰουνίου. Ὁμιλητὲς ἦταν οἱ: Κ. Ζουράρις, Ι. Καραβιδόπουλος, Ἀθ. Καραθανάσης, Β. Κατσάρος, Γ. Ζιάκας, Δ. Κούκουρα, Κ. Κωτσιόπουλος, Εὐάγ. Πεπές, Ὀλ. Δέλλιου, Χ. Λουκίδου, Σ. Ἐπιμενίδου, Ἑλ. Οἰκονόμου, Ν. Δενεξᾶς, Εὐάγ. Ἀλεξίου, Π. Βασιλειάδης, π. Β. Καλλιακμάνης, Π. Παναγιωτόπουλος, Α. Κυριατζί, Θ. Ντίνας, Ἐμ. Ξυνάδας, Κ. Ζωγραφόπουλος, Ἄν. Κανταράς, Ἡρ. Ρεράκης, Γ. Μανώλης, Ἰ. Κουρεμπελῆς κ.ἄ.

ΙΟΥΝΙΟΣ 2013

Τὸ ἐρευνητικὸ Κέντρο Ἀποστόλου Παύλου, τὸ ὁποῖο ἀποτελεῖ τμήμα τοῦ Θεματικοῦ Ἐρευνητικοῦ Δικτύου γιὰ τὴν Κειμενικὴ καὶ Ἐρμηνευτικὴ Ἐκκλησιαστικὴ Παράδοση τοῦ Τμήματος Ποιμαντικῆς καὶ Κοινωνικῆς Θεολογίας διοργάνωσε ἡμερίδα μὲ θέμα «Ἡ οἰκουμενικότητα τοῦ Ἀποστόλου Παύλου» στὶς 26 τοῦ μηνός. Στὶς εἰσηγήσεις τονίστηκε ἡ καταλυτικὴ συμβολὴ τοῦ Ἀποστόλου Παύλου στὸν Ἑλληνικὸ καὶ Εὐρωπαϊκὸ πολιτισμὸ καὶ ἡ συνεισφορὰ του στὸν οἰκουμενικὸ χαρακτήρα ποὺ ἀπέκτησε ὁ Χριστιανισμὸς. Πρόκειται γιὰ τὴν πρώτη ἡμερίδα τοῦ Κέντρου Ἀποστόλου Παύλου, τὸ ὁποῖο σκοπὸ ἔχει σύμφωνα μὲ τὴν ὑπεύθυνη, ἀναπλ. Καθηγήτρια τοῦ Τμήματος Ποιμαντικῆς καὶ Κοινωνικῆς Θεολογίας Κ. Παπαδημητρίου, «νὰ ἐγκαινιάσει μία οὐσιαστικὴ συνάντηση ἐργασίας ἐρευνητῶν στὶς παύλειες σπουδές, ποὺ θὰ καλλιεργεῖ τὴν ἐπιστημονικὴ συζήτηση καὶ θὰ ἐκπαιδεύει τοὺς μεταπτυχιακοὺς σπουδαστὲς στὴ δια-θεματικὴ ἔρευνα». Ὁμιλητὲς ἦταν οἱ: Χ. Οἰκονόμου, Μ. Τρίτος, Δ. Λιάλιου, Κ. Παπαδημητρίου, Δ. Δρακούλης, Ἀθ. Καραθανάσης, Κ. Γεωργιάδης. Τὴν ἐκδήλωση πλαισίωσε ἡ χοροδία τοῦ Τμήματος μὲ χοράρχη τὸν ἐπικ. Καθηγητὴ π. Σπ. Ἀντωνίου.

ΓΕΓΟΝΟΤΑ

Μαῖος 2013: Βοστώνη, Η.Π.Α.

Στὶς 18 τοῦ μηνός ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερώνυμος ἀναγορεύτηκε Ἐπίτιμος διδάκτορας τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τῆς Βοστώνης. Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Ἱερώνυμος, ὁ πρῶτος Προκα-

ΙΟΥΝΙΟΣ 2013

τὸ διάστημα 25-27 Ἰουνίου διοργανώθηκε ἀπὸ τὴν Διεθνή Ἑταιρεία Πατερικῶν Σπουδῶν σὲ συνεργασία μὲ τὸ Center for the Study of Christianity τοῦ Hebrew University στὴν Ἱερουσαλὴμ διεθνὲς συνέδριο μὲ θέμα τὶς πατερικὲς σπουδὲς στὸν 21ο αἰ., καθὼς καὶ τὶς προοπτικὲς τους γιὰ τὸ μέλλον. Στὸ συνέδριο ἀκούστηκαν περισσότερες ἀπὸ 30 εἰσηγήσεις ἐρευνητῶν ἀπὸ ὅλο τὸν κόσμο, μεταξὺ τῶν ὁποίων ἦταν καὶ οἱ ἑξῆς: Averil Cameron, Christoph Marksches, Mark Vessey, Susan Ashbrook Harvey, Εἰρήνη Ἀρτέμη, Adrian Marinescu, Μ. Mitchell κ.ἄ.

ΙΟΥΝΙΟΣ 2013

Ἡ Ἰ.Μ. Βεροίας, Ναούσης καὶ Καμπανίας διοργάνωσε στὸ διάστημα 26-28 Ἰουνίου Διεθνὲς Ἐπιστημονικὸ Συνέδριο στὰ πλαίσια τοῦ ἑορτασμοῦ τῶν ἸΘ' Παυλείων. Τὸ θέμα τοῦ φετινοῦ συνεδρίου ἦταν «Ἐξουσία καὶ Διακονία κατὰ τὸν Ἀπόστολο Παῦλο». Ὁμιλητὲς ἦταν οἱ: Ἰ. Γαλάνης, Ι. Ζ. Dimitrov, πρωτ. Ἰ. Σκιαδαρέσης, Ἰ. Μούρτζιος, Μ. Κωνσταντίνου, π. Δ. Μπακλαγῆς, πρωτ. Ἀθ. Γκίκας, Κ. Μποζίνης, Ἀπ. Νικολαΐδης, Ἀθ. Στογιαννίδης, Φ. Καραγιάννη, π. Ν. Ἰωαννίδης, Κ. Γιοβανόπουλος, Μητροπολίτης Λεμεσοῦ Ἀθανάσιος, Μητροπολίτης Δημητριάδος Ἰγνάτιος κ.ἄ.

θήμενος τῆς Ἑλλαδικῆς Ἐκκλησίας ποὺ πραγματοποιεῖ μετὰ ἀπὸ σχεδὸν μισὸ αἰῶνα ἐπίσημη ἐπίσκεψη στὴν Ἀρχιεπισκοπὴ Ἀμερικῆς, ἀναγορεύτηκε ἐπίτιμος διδάκτορας κατὰ τὴ διάρκειά τῆς ἐκδήλωσης γιὰ τὴν ἀποφοίτηση τῶν σπουδαστῶν

τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Τιμίου Σταυροῦ. Ἀκολούθως παρατίθεται ἡ ὁμιλία τοῦ Ἀρχιεπισκόπου κατὰ τὴν τελετὴ ἀποφοίτησης τῶν φοιτητῶν:

«Εὐχαριστῶ ἐκ μέσης καρδίας τὸν Πανάγαθο Θεὸ καὶ τὸν Σεβασμιώτατο Ἀρχιεπίσκοπο Ἀμερικῆς κ. Δημήτριο γιὰ τὴν ἄκρωσ τιμητικὴ εὐκαιρία νὰ συμμετέχω στὴ χαρὰ τοῦ ἑορτασμοῦ τῆς ἀποφοίτησης τῶν νέων θεολόγων ἀπὸ τὴν Θεολογικὴ Σχολὴ τῆς Βοστώνης, καὶ εἶμαι, ὄντως, συγκινημένος πὺν βρίζομαι ἐδῶ ἀνάμεσά σας.

Ἀγαπητά μου τέκνα ἐν Κυρίῳ,

Ἡ παροῦσα ἐκδήλωση εἶναι ἀναμφίβολα ἕνας σημαντικὸς σταθμὸς στὴ ζωὴ σας. Σήμερα ὀλοκληρώνεται ἕνας κύκλος τῆς μέχρι τώρα πορείας σας καὶ ἀπὸ αὔριο καλεῖστε νὰ διακονήσετε τὸν λαὸ τοῦ Θεοῦ εἴτε ὡς δάσκαλοι τοῦ θείου λόγου καὶ μεταφορεῖς τῶν ἱερῶν παραδόσεων πὺν μᾶς κληροδότησαν οἱ ἅγιοι πατέρες μας εἴτε ὡς ἱερεῖς, ἐξαρτώντας ἀπόλυτα τὴ ζωὴ σας καὶ τὴ διακονία σας ἀπὸ τὸ θυσιαστήριο. Τοποθετώντας τὸν ἑαυτὸ μου στὴ θέση σας, ἔρχεται μὲ συγκίνηση στὴ μνήμη μου ἡ προσευχὴ τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Δαμασκηνοῦ, πὺν μὲ δέος ἀναγιγνώσκουμε στὴ Θεία Λειτουργία πρὶν τὴ Θεία Μετάληψη: «Πρὸ τῶν θυρῶν τοῦ Ναοῦ σου παρέστηκα, καὶ τῶν δεινῶν λογισμῶν οὐκ ἀφίσταμαι, ἀλλὰ σύ, Χριστὲ ὁ Θεός, ὁ Τελώνην δικαίωσας καὶ Χαναναίαν ἐλεήσας, καὶ τῷ Ληστῇ Παραδείσου πύλας ἀνοίξας, ἀνοίξόν μοι τὰ σπλάγχνα τῆς φιλανθρωπίας σου, καὶ δέξαι με προσερχόμενον καὶ ἀπτόμενόν σου...».

Καλεῖστε σήμερα, μὲ αὐτὴ τὴν προσευχητικὴ παράκληση στὸ βάθος τῆς καρδιάς σας, νὰ ἐπισημοποιήσετε τὴν ἀπάντησή σας στὸ κάλεσμα τοῦ Χριστοῦ: «φιλεῖς με;»

τότε «ποιῶμαι τὰ πρόβατά μου». Μὲ τὴ σημερινὴ ἑορταστικὴ ἐκδήλωση ὀλοκληρώνεται ἕνα σπουδαῖο κεφάλαιο τῆς ζωῆς σας καὶ ἀνοίγει ἕνα ἄλλο ἀκόμη σπουδαιότερο, μεγαλύτερο καὶ ἀπαιτητικότερο. Εἶμαι βέβαιος ὅτι τὶς τελευταῖες μέρες, καὶ ἰδιαίτερα τούτῃ τὴν ὥρα, περνοῦν ἀπὸ τὴ μνήμη σας οἱ στιγμές, τὰ γεγονότα, τὰ πρόσωπα καὶ οἱ ἐμπειρίες πὺν γέννησαν καὶ ἔθρεψαν μέσα σας τὴν ἐπιθυμία γιὰ τὴν ἱερωσύνη καὶ τὸν ζῆλο γιὰ τὴν γνώση καὶ τὴ διακονία τῆς ἱερᾶς ἐπιστήμης τῆς Θεολογίας, ἀνταποκρινόμενοι στὴν κλήση τοῦ Μεγάλου Ἀρχιερέως Χριστοῦ. Ἀναπολεῖτε σήμερα τὰ μικρὰ καὶ τὰ μεγάλα σκιρτήματα πὺν δόνησαν τὴν καρδιά σας καὶ ὀδήγησαν τὰ βήματά σας ἐδῶ· πὺν κατεύθυναν τὴν πορεία τῆς ζωῆς σας σὲ αὐτὸν τὸν εὐλογημένο τόπο, στὴ Θεολογικὴ Σχολὴ τοῦ Τιμίου Σταυροῦ.

Μία Σχολὴ πὺν εἶναι κόσμημα τῆς Ἐκκλησίας μας καὶ φάρος τῆς Ὀρθοδοξίας μέσα στὸν ἀχανὴ Δυτικοχριστιανικὸ καὶ πολυπολιτισμικὸ κόσμο. Ἡ Σχολὴ σας εἶναι σημεῖο ἀναφορᾶς γιὰ τὶς θεολογικὲς σπουδές, ἀσφαλὲς λιμάνι γιὰ τὶς ἱερατικὲς κλήσεις καὶ ἀψευδῆς μάρτυρας τοῦ μεγαλείου τῆς Ὀρθοδοξίας μέσα σὲ ἕνα κόσμο πὺν ὄλο καὶ περισσότερο διψᾷ καὶ ἀναζητᾷ πηγὲς ζωῆς ὕδατος τῆς πίστεως καὶ τοῦ αὐθεντικοῦ κηρύγματος τοῦ Εὐαγγελίου, ὅπως τὸ διέσωσε ἡ Ὀρθόδοξη Ἐκκλησία μέσα στοὺς αἰῶνες. Δὲν ἔχω ἀμφιβολία, ὅτι τὸ πέρασμά σας ἀπὸ ἐδῶ ἀφήνει μέσα σας ἀνεξίτηλα σημάδια καὶ βαθεῖς ἐγγραφεῖς βιωμάτων, ἐμπειριῶν, συγκινήσεων καὶ σφρηλατήσεως οὐσιαστικῶν διαπροσωπικῶν σχέσεων καὶ ἰσχυρῶν δεσμιῶν φιλίας καὶ ἀγάπης. Ἡ δυνατότητα πὺν προσφέρει ἡ Σχολὴ σας, νὰ ἀποτελεῖτε ὄχι ἀπλῶς μία ὀμάδα σπουδαστῶν ἀλλὰ μία ἰδιαίτερη

ὀρθόδοξη κοινότητα, ἔχει βαρύνουσα σημασία. Τοῦτο διότι πέραν τῶν ὑψηλοῦ ἐπιπέδου ἀκαδημαϊκῶν σπουδῶν μοιράζεστε τὴν ἐμπειρία τῆς κοινῆς συμμετοχῆς στὴ λατρεία καὶ συνδυάζετε τὶς σπουδὲς μὲ τὴν ἀνάπτυξη διαπροσωπικῶν σχέσεων καὶ πνευματικῶν ἐμπειριῶν, καλλιεργώντας ἔμπρακτα τὴν ὀρθόδοξη πνευματικότητα. Προάγονται ἔτσι σχέσεις καὶ δεσμοὶ καθοριστικοὶ γιὰ τὸ μέλλον καὶ τὴ διακονία σας, ὅπου ὁ Θεὸς σᾶς καλέσει αὔριο, καὶ αὐτὸ πρέπει νὰ τὸ μιμηθοῦν ὅλες οἱ Θεολογικὲς Σχολές.

Αὐτὴ, λοιπόν, ἡ εὐλογημένη καὶ καρποφόρα φάση τῆς ζωῆς σας τελειώνει σήμερα. Καὶ μέσα στὴ χαριόσυνη καὶ ἐρωταστική ἀτμόσφαιρα τῆς τελετῆς τῆς ἀποφοιτήσεώς σας ἀναδύονται προκλητικὰ ἐρωτήματα καὶ προβληματισμοὶ καίριοι. Πίσω ἀπὸ τὴ συναισθηματικὴ φόρτιση τῆς γιορτῆς καὶ τῶν ἐντόνων συναισθημάτων χαρμολύπης –ἀφοῦ ὁ ἐνθουσιασμός γιὰ τὴ λήψη τοῦ πτυχίου συνδυάζεται μὲ ἀποχωρισμούς καὶ ἔξοδο ἀπὸ τὴν ἀσφάλεια καὶ τὴ θαλπωρὴ τῆς Σχολῆς– προβάλλουν ἐντονα καὶ σχεδὸν ὀδυνηρὰ τὰ ζητήματα πού θέτει ἡ πρόκληση τοῦ αὔριο. Τί σημαίνει νὰ εἶσαι ὀρθόδοξος κληρικὸς ἢ μάχιμος θεολόγος στὴν ἐποχὴ μας; Τί συνεπάγεται καὶ τί ἀπαιτεῖ τὸ νὰ ὑπηρετεῖς τὴν Ἐκκλησία καὶ τὴ Θεολογία στὴ σύγχρονη Ἀμερική; Κι ἂν ἀκόμα διαλέξεις ἄλλο δρόμο ἀπὸ αὐτὸν τῆς ἱερωσύνης ἢ τῆς διακονίας τῆς θεολογίας, τί σημαίνει αὐτό; Σὲ τί σὲ δεσμεύει καὶ τί συνεπάγεται τὸ γεγονὸς ὅτι εἶσαι ἀπόφοιτος αὐτῆς τῆς εὐλογημένης καὶ ἀκμάζουσας Θεολογικῆς Σχολῆς; Εἶναι ἐρωτήματα καίρια καὶ οὐσιαστικά, πού δὲν εἶναι πιά ἀπλῶς ἰδέες καὶ θεωρητικοὶ προβληματισμοὶ ἀλλὰ ἀφοροῦν ἄμεσα στὴν ἴδια τὴ ζωὴ σας. Πρόκειται γιὰ

προκλήσεις πού δὲν ἐξαντλοῦνται στὰ ὄρια ἀτομικῶν ἀνησυχιῶν, ἀλλὰ ἀφοροῦν, πρῶτιστα, στὴν κοινὴ εὐθύνη καὶ στὴν προσωπικὴ συμμετοχὴ στὸ γίνεσθαι καὶ στὸ αὔριο τῆς Οἰκουμενικῆς Ὀρθόδοξης Ἐκκλησίας καί, ἐπίσης, στὸ μέλλον τοῦ ἀπόδημου ἑλληνισμοῦ.

Ἐμεῖς ἐρχόμαστε ἀπὸ μακριὰ καὶ ἴσως δὲν εἴμαστε οἱ πλέον ἀρμόδιοι νὰ μιλήσουμε σ' ἐσᾶς γιὰ τὰ τοῦ τόπου πού ζεῖτε καὶ ἐργάζεστε. Ἐπιτρέψτε μου, ὅμως, νὰ μοιρασθῶ μαζί σας σκέψεις καὶ προβληματισμούς πού ὑπερβαίνουν τὰ ἐθνικὰ καὶ τὰ τοπικὰ ὄρια. Τί σημαίνει λοιπόν νὰ εἶσαι ἱερέας ἢ θεολόγος σήμερα; Σὲ αὐτὴ τὴ μεταχρυσωμένη στιγμὴ τῆς ζωῆς σας, ὅπου ἡχεῖ χαριόσυνη καὶ δυναμικὰ ἡ πρόσκληση νὰ ἀναλάβετε ἐνεργὸ καὶ ὑπεύθυνο ρόλο στὴ ζωὴ τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ κόσμου μέσα στὸν ὁποῖο διαβιεῖτε, καλεῖστε νὰ ἀνταποκριθεῖτε στὴν κλῆση τοῦ Θεοῦ νὰ «ζεῖτε οὐκέτι ἐσεῖς» ἀλλὰ νὰ ζεῖ μέσα σας ὁ Χριστός. Καλεῖστε νὰ ὑπηρετήσετε τὴν Ἐκκλησία μὲ ἐπίγνωση ὅτι ἐμεῖς, τὰ μέλη Της, ὑπάρχομε καὶ πορευόμαστε μέσα στὸν κόσμο καὶ στὴν Ἱστορία, ἀλλὰ δὲν εἴμαστε ἐκ τοῦ κόσμου τούτου. Ὅμως, ἔχουμε τὸ χρέος καὶ τὴν εὐθύνη νὰ προσλάβουμε αὐτὸν τὸν κόσμο καὶ νὰ τὸν μεταμορφώσουμε. Νὰ τὸν ἀνατρέψουμε μὲ ἀγάπη καὶ δημιουργικὰ, ὥστε ὁ κόσμος νὰ γίνῃ Ἐκκλησία.

Σὲ αὐτὸν τὸν ἀγῶνα ὁ κίνδυνος μέσα στοὺς αἰῶνες ἦταν ἀμφοτερόπλευρος. Ἄλλοτε ἦταν συστράτευση μὲ κάποια ἰδεολογικὴ ἢ πολιτικὴ ἐπιλογή ἐναντίον κάποιας ἄλλης ἰδεολογίας, καὶ αὐτὸ ὀδηγοῦσε στὴν ἐκκοσμίκευση. Καὶ ἄλλοτε ὁ κίνδυνος ἦταν ἡ ἐμμονὴ καὶ ἡ στράτευση σὲ ἐπιμέρους ἀλήθειες εἰς βάρος τοῦ ὅλου. Δηλαδή ἡ ἀπόκλιση ἀπὸ τὴ συμφωνία τῶν Πατέρων (consensus patrum), γεγονὸς πού ὀδη-

γοῦσε σὲ σχίσματα καὶ αἰρετικὲς ἀποκλίσεις ἀπὸ τὸ ὅλον τῆς ἀλήθειας, στὸ ὁποῖο καλούμαστε συνεχῶς νὰ εἰσερχόμαστε. Δὲν πρέπει νὰ λησμονοῦμε, ὅτι ἡ ἀλήθεια περὶ τῆς ὁποίας καλούμαστε νὰ μαρτυρήσουμε καὶ ὁ δρόμος ποὺ ὀφείλουμε νὰ ὑποδεικνύουμε στοὺς ἀνθρώπους, δὲν εἶναι μία ἀφηρημένη θρησκευτικὴ ἢ ιδεολογικὴ πρόταση, ἀλλὰ ὁ ἴδιος ὁ Χριστός, διότι Αὐτὸς εἶναι «ἡ ὁδὸς καὶ ἡ ἀλήθεια καὶ ἡ ζωὴ». Στὸ διάβα τῶν αἰώνων ἡ ἐνότητα τῶν ἀνθρώπων ἀπειλεῖται ἢ καταστρέφεται στὸ ὄνομα ιδεολογικῶν ἢ ιδιοτελῶν συμφερόντων ποὺ γεννοῦν ἀντιπαλότητες, ἔχθρες καὶ μισαλλοδοξίες. Σὲ αὐτὴ τὴν ποικιλοτρόπως ἐκφραζόμενη καταστροφικὴ ροπὴ τοῦ κόσμου ὀφείλουμε, ἔργῳ καὶ λόγῳ, νὰ ἀντιπαραθέσουμε τὸν Χριστό. Τὸν Υἱὸ καὶ Λόγο τοῦ Θεοῦ, ὁ ὁποῖος σὲ κάθε Θεῖα Λειτουργία μελιζέται ἐπὶ τοῦ Θυσιαστηρίου τῆς Ἁγίας Τραπέζης ἀλλὰ δὲν διαιρεῖται. Καὶ ἔτσι προσφέρει ἔμπρακτα καὶ οὐσιαστικὰ τὴ δυνατότητα νὰ ξαναβροῦν οἱ ἄνθρωποι τὴν ἀπολεσθεῖσα λόγῳ τῆς Πτώσεως ἐνότητα. Αὐτός, «ὁ μελιζόμενος, καὶ μὴ διαιρούμενος, ὁ πάντοτε ἐσθιόμενος, καὶ μηδέποτε δαπανώμενος, ἀλλὰ τοὺς μετέχοντας ἀγιάζων» Χριστὸς προσφέρει τὴ δυνατότητα πάντες οἱ μεταλαμβάνοντες τοῦ Σώματος καὶ τοῦ Αἵματός Του νὰ γίνονται ἕνα Σῶμα. Ἔτσι ἐξ ἐνὸς ποτηρίου μεταλαμβάνοντες «οἱ πολλοὶ ἐν σῶμα ἕσμεν ἐν Χριστῷ, ὁ δὲ καθ' εἷς ἀλλήλων μέλη». Ὅλοι ὅσοι συμμετέχουμε στὴ Θεῖα Εὐχαριστία, ὅπου «μὴ τύπος ἀλλὰ πρᾶγμα θυσίας ἢ τελετῆ» καὶ ὁ ἀναστημένος Χριστὸς εἶναι «ὡδε ἡμῖν ἀοράτως συνῶν», συνειδητοποιοῦμε τὴν ἀλήθεια καὶ τὴ σημασία τοῦ γεγονότος, ὅτι Αὐτὸς ἄπλωσε τίς παλάμες ἐπὶ τοῦ Σταυροῦ καὶ ἔνωσε τὰ τὸ πρῶν διεσπῶτα. Κατῆλθε «ἐν

τοῖς κατωτάτοις τῆς γῆς» καὶ συνέτριψε τίς πύλες τοῦ Ἄδου, «πεπνωκότα τὸν Ἄδου παγγενῆ ἀναστήσας, ὡς Φιλάνθρωπος».

Τὸ δικό μας χρέος, κληρικῶν καὶ λαϊκῶν, εἶναι νὰ μαρτυροῦμε ἔργῳ καὶ λόγῳ, ἀκόμα καὶ ὅταν χρειαστεῖ νὰ γίνει καὶ ὁ δικός μας ἰδρώτας «ὡσεὶ θρόμβοι αἵματος», ὅτι ἡ Ἐκκλησία ὑπάρχει ἐνώνοντας τοὺς ἀνθρώπους. Ὅτι ὁ Χριστὸς ὀδηγήθηκε στὸ πάθος ἐκουσίως «ἵνα ὧσιν ἔν» ὅλοι οἱ ἄνθρωποι καὶ αὐτὴ τὴν ἐνότητα καλούμαστε νὰ προάγουμε, ὅχι μὲ μεγαλοστομίες καὶ θεωρίες ἀλλὰ μὲ θυσίες ἤθους σταυρικοῦ, φωταγωγημένου ἀπὸ τὸ ἀνέσπερο φῶς τῆς Ἀναστάσεως. Ὅσοι, λοιπόν, ἀποδέχθηκαν ἢ θὰ ἀποδεχθοῦν τὴν κλήση γιὰ τὴν ἱερωσύνη καλοῦνται νὰ ἀνταποκριθοῦν στὶς ἀπαιτήσεις τῆς διακονίας ποὺ μᾶς ἐμπιστεύεται ὁ Μέγας Ἀρχιερεὺς, ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός, Ὁ ποιῶν τοὺς Ἀγγέλους αὐτοῦ πνεύματα, καὶ τοὺς λειτουργοὺς αὐτοῦ πυρὸς φλόγα». Καλούμαστε νὰ διακονήσουμε τὸ θυσιαστήριον μὲ τὴν ἐπίγνωση ὅτι ὁ Κύριος εἶναι πάντοτε «ὁ προσφέρων καὶ προσφερόμενος, καὶ προσδεχόμενος καὶ διαδιδόμενος...». Ἔργο μας δὲν εἶναι νὰ προβάλλουμε μία θρησκεία ἀνάμεσα στὶς πολλὰς ἢ νὰ γίνουμε ἕνας θρησκευτικὸς ὀργανισμὸς κοινωνικῆς πρόνοιας. Τὸ καθῆκον μας εἶναι ὁ ἀγιασμὸς καὶ ἡ σωτηρία τοῦ ἀνθρώπου, ἢ προσφορὰ τῆς δυνατότητας διὰ τῶν μυστηρίων νὰ νικεῖται συνεχῶς ὁ θάνατος. Ὁ κοινωνικός μας ρόλος εἶναι νὰ εἴμαστε πρῶτα κατὰ Χάρη καὶ καθ' ὑποχρέωση φορεῖς καὶ ἐκφραστὲς τοῦ προφητικοῦ χαρίσματος τῆς ἱερωσύνης, δηλαδὴ νὰ ἀποκαλύπτουμε ἐν Ἁγίῳ Πνεύματι ὅσα στὸ παρὸν πληγώνουν καὶ συσκοτίζουν τὴν ἀλήθεια καὶ ὑπονομεύουν τὸ μέλλον καὶ τὴν ποιότητα τῆς ζωῆς τῶν ἀνθρώπων, ἐμποδίζοντας ἐν τέλει τὴ σωτηρία τους.

Ἀπέναντι στη βουή τῶν ποικίλων θρησκευτικῶν καὶ ἰδεολογικῶν ἀντιπαραθέσεων ὁ ὀρθόδοξος κληρικός προβάλλει μίλιτη πρόσκληση. Καλεῖ ὅλους νὰ συναντηθοῦν γύρω ἀπὸ τὴν Ἁγία Τράπεζα καὶ νὰ συμμετάσχουν στὸ μέγιστο τῶν μυστηρίων. Γιὰ νὰ γίνουν ἐκεῖ οἱ ἄνθρωποι ἕνα. Γιὰ νὰ ἐνώσουν ἐκεῖ τὶς δυνάμεις τους, ὥστε νὰ γίνει ἡ ἀγάπη καὶ ἡ ἐν Χριστῷ ἐνότητα τρόπος ζωῆς. Καὶ μετὰ νὰ συνεχίζεται ἡ Θεία Λειτουργία στὴν καθημερινότητα τοῦ βίου μας καὶ νὰ γίνεται πηγή παρηγορίας μέσω τῆς ἱερωσύνης καὶ τῆς θυσιαστικῆς της συμπαράστασης στὶς δοκιμασίες κάθε πονεμένου ἀδελφοῦ μας. Τοῦτο σημαίνει νὰ ζοῦμε μαζί, κληρὸς καὶ λαός, τὸ γεγονός τῆς Ἐκκλησίας. Ὅμως, ἡ οὐσιαστικὴ συμμετοχὴ τοῦ λαοῦ στὴ ζωὴ τῆς Ἐκκλησίας προϋποθέτει ζωντανὲς ἐνορίες. Στὴ σύγχυση τῶν καιρῶν χρειάζεται νὰ καταστῆ σαφές ὅτι οἱ ἐνορίες δὲν εἶναι ὑποκαταστήματα παροχῆς θρησκευτικῶν ὑπηρεσιῶν, ἀλλὰ τὸ κέντρο καὶ τὸ σημεῖο ἀναφορᾶς τῆς ζωῆς μας. Ἐκεῖ ἀρχίζει ἡ ζωὴ. Ἐκεῖ νοηματοῖζεται. Ἐκεῖ ἀγιάζεται. Ἐκεῖ λαμπρύνεται. Ἐκεῖ βρίσκει τὸν δρόμο τῆς πρὸς τὴν αἰωνιότητα. Ἡ ἐνορία εἶναι ὁ τόπος καὶ ἡ ἐνοριακὴ ζωὴ ὁ τρόπος, ὅπου μέσω τῆς Θείας Λειτουργίας, τῆς Λατρείας καὶ τῆς μετοχῆς στὸ μυστικὸ Σῶμα τοῦ Κυρίου, ἡ ἐπιβίωση μετασχηματίζεται σὲ ζωὴ καὶ ὁ θάνατος νικιέται. Στὸν τόπο πού ζεῖ ὁ κάθε πιστός, ἡ ἐνορία εἶναι ἡ μεγάλη του οἰκογένεια καὶ ὁ ἱερέας ὁ πατέρας της. Ὅμως, ποίος γονιός, ἐπειδὴ θέλει τὸ παιδί του νὰ εἶναι ἅγιο καὶ ἐνάρετο, ἀδιαφορεῖ ὅταν τὸ βλέπει ἄρρωστο, πεινασμένο ἢ νὰ ἔχει πάρει δρόμο στραβό;

Κατὰ ἀνάλογο τρόπο, στὴ διακονία μας δὲν πρέπει νὰ χάνουμε τὴν ἰσορροπία μεταξὺ τοῦ ἁγιαστικοῦ ἔργου καὶ τῆς φιλαν-

θρωπίας. Προσωπικά, δὲν γνωρίζω κανέναν ἅγιο τῆς Ἐκκλησίας πού δὲν ἦταν φιλόανθρωπος ἢ ἀδιαφοροῦσε γιὰ τὸν ἀνθρώπινο πόνο. Ἡ λατρεία εἶναι ἡ κινητήρια δύναμη πού καλλιεργεῖ καὶ θρέφει τὴν ἀγάπη, μᾶς στρέφει πρὸς τὸν συνάνθρωπο καὶ γεννᾷ τὴν φιλανθρωπία. Εἶναι, λοιπόν, θέμα ζωτικῆς σημασίας ἡ λατρευτικὴ ζωὴ, τὸ φιλανθρωπικὸ καὶ τὸ εὐρύτερο πολιτιστικὸ καὶ κοινωνικὸ μας ἔργο νὰ ἀποπνέουν ἐκκλησιαστικὸ ἦθος καὶ ὀρθόδοξη πνευματικότητα. Ἐπιμένω σὲ αὐτὸ τὸ σημείο, διότι μερικοὶ ἀπὸ ἐσᾶς γεννήθηκαν καὶ μεγάλωσαν σὲ περιβάλλον ἄλλων θρησκευτικῶν παραδόσεων καὶ τώρα ὡς ὀρθόδοξοι κληρικοὶ καὶ θεολόγοι χρειάζεται νὰ καλλιεργεῖτε συνεχῶς τὴν ἐπίγνωση τῆς ὀρθόδοξης ταυτότητας καὶ αὐτοσυνειδησίας καὶ τῆς μοναδικότητος τῆς ὀρθόδοξης θεολογικῆς Παράδοσης. Αὐτὴ ἡ τελευταία παρατήρηση παραπέμπει ἄμεσα στὴ σημασία πού ἔχει στὴν ὀρθόδοξη Παράδοση ἡ ἀρετὴ τῆς διάκρισης. Οἱ πατέρες τῆς Ἐκκλησίας τονίζουν ὅτι ἡ διάκριση εἶναι ἀρετὴ ὑψίστης ἀξίας. Βεβαίως, ἡ καλλιέργειά της προϋποθέτει διαρκῆ καὶ ἐντονο πνευματικὸ ἀγῶνα.

Ὅμως σήμερα, καὶ εἰδικὰ γιὰ ὅσους καλούμεθα νὰ ἐργαστοῦμε γιὰ τὴν Ἐκκλησία μέσα σὲ περιβάλλοντα ἀλλότρια καὶ σὲ ἐποχὲς ἄκριτου καὶ ἄκρατου συγκρητισμοῦ καὶ πολιτισμικῆς σύγχυσης, ἡ ἀρετὴ τῆς διάκρισης ὀφείλει νὰ εἶναι ἐκ τῶν ὧν οὐκ ἄνευ δομικὸ στοιχεῖο τῆς διακονίας μας. Στὴ δύσκολη καὶ μεταβατικὴ περίοδο τῆς παγκόσμιας ἱστορίας τὴν ὁποία διανύουμε, ἡ ἐντολὴ «στήκετε καὶ κρατεῖτε τὰς παραδόσεις ἃς ἐδιδάχθητε» ἔχει βαρύνουσα καὶ θεμελιώδη σημασία. Δυστυχῶς, ἡ προσπάθεια τηρήσεως αὐτῆς τῆς ἐντολῆς χωρὶς τὸ φίλτρο τῆς ἀρετῆς τῆς διάκρισης

μερικῆς φορῆς ὀδηγεῖ σὲ νοοτροπίες φονταμενταλιστικές, σὲ συμπεριφορῆς θρησκευτικοῦ ἀπολυταρχισμοῦ ἢ σὲ φανατισμούς, πὸν μὲ τῆ σειρὰ τους γεννοῦν ἀβασάνιστη κατάκριση καὶ καλλιεργοῦν πνεῦμα διχαστικό. Γι' αὐτὸ ἡ ποιμαντική μας παρουσία χρειάζεται πρῶτιστα διάκριση, ἀγάπη καὶ πνεῦμα θυσίας καὶ κατανοήσεως. Ἡ σύγχρονη πραγματικότητα εἶναι ἄκρως ἀπαιτητική καὶ αὐτοῦ τοῦ εἶδους τὰ διχαστικά καὶ ἀκρᾶα φαινόμενα εἶναι, τὸ λιγότερο, ἄχρηστη πολυτέλεια.

Στὴν πνευματική ἔξοδη τοῦ σύγχρονου βίου εἶναι θεμελιώδης προτεραιότητα νὰ ὑπάρχουν γνήσιες ὀρθόδοξες ζωντανές ἐνορίες, ὥστε νὰ ὑπάρχει μία μικρὴ ὄαση γιὰ τοὺς νέους· ἓνα καταφύγιο γιὰ τὰ καινούργια ζευγάρια· μία ἡσυχὴ γωνιά γιὰ τὴ χεμαζόμενη σύγχρονη οἰκογένεια· μία ξεστη φωλιά γιὰ κάθε «κοπιῶντα καὶ πεφορτισμένο»· μία ἐστία ὅπου θὰ καίει ἀδιαλείπτως ἡ φωτιά τῶν πνευματικῶν ἀναζητήσεων· ἓνα θυσιαστήριο ἀπὸ τὸ ὁποῖο θὰ ἀρχίζουν ὅλα καὶ ὅπου θὰ καταλήγουν τὰ πάντα. Ἡ μεγαλύτερη προσφορὰ τῆς Ἐκκλησίας στὸν σύγχρονο κόσμον εἶναι νὰ ὑπάρχουν παντοῦ ζωντανές ἐνορίες καὶ μοναστήρια, ὅπου νὰ φανερώνεται παντοιοτρόπως ὅτι ὁ Χριστὸς ἀναστήθηκε. Ὅτι ὁ θάνατος νικῆθηκε. Καὶ γι' αὐτὸ οἱ ἄνθρωποι μποροῦμε νὰ φέρνουμε τὴ ζωὴ μας στὴ Θεία Εὐχαριστία καὶ νὰ βρισκουμε ἐκεῖ χαρὰ, ἐλπίδα, παρηγοριά, νόημα στὸν βίον μας, καὶ νὰ ζοῦμε τὴν πεπτωκυῖα μας καθημερινότητα μὲ τὴ βεβαιότητα ὅτι, πέρα καὶ πάνω ἀπὸ κάθε πόνον καὶ θλίψη, ἡ ζωὴ στὸ τέλος θὰ νικᾷ τὸν θάνατον. Διότι «ἀνέστη Χριστὸς καὶ ζωὴ πολιτεύεται».

Ὑπογραμμίζω ὅτι ὅσα εἶπα μέχρι ἐδῶ δὲν ἀφοροῦν μόνον τοὺς κληρικούς ἀλλὰ τὸ πλήρωμα τῆς Ἐκκλησίας. Εἶναι προφανές

ὅτι ὅσοι δὲν γίνονται κληρικοί, καλοῦνται, ἐπίσης, νὰ ἐργασθοῦν ὡς λαϊκοὶ θεολόγοι στὸν ἀμπελῶνα τοῦ Κυρίου. Τίποτα ἀπὸ ὅσα προανέφερα δὲν μποροῦν νὰ γίνονται πράξη ἀπὸ τὸν ἐπίσκοπον καὶ τοὺς ἱερεῖς χωρὶς τὴ θυσιαστικὴ παρουσία τῶν λαϊκῶν στελεχῶν τοῦ ποιμαντικοῦ ἔργου, στὸ ὁποῖο οἱ θεολόγοι ὀφείλουν νὰ πρωτοστατοῦν. Σήμερα, ἴσως ὅσο ποτὲ ἄλλοτε, δραστηριότητες, ὅπως ἡ κατήχηση, ἡ καλλιέργεια τῶν θεολογικῶν γραμμάτων, ἡ στελέχωση τῶν ποιμαντικῶν δραστηριοτήτων καὶ ἡ παρουσία τῆς Ἐκκλησίας σὲ κάθε πτυχὴ τοῦ κοινωνικοῦ βίου, στὸ σχολεῖο, στὸ νοσοκομεῖο, στὸ φιλανθρωπικὸ ἔργο ἀλλὰ καὶ στὶς τέχνες καὶ τὸν πολιτισμὸ ἐγείρουν ὑψηλές ἀπαιτήσεις καὶ οἱ ἐπαρκῶς καταρτισμένοι ἐκπρόσωποι καὶ ἐργάτες τῆς Ἐκκλησίας εἶναι περισσότεροι ἀπὸ πολῦτοι καὶ ἐξάπαντος ἀπαραίτητοι. Αὐτὸ ἰσχύει καὶ γιὰ ὅσους ἀκολουθήσουν ἄλλους δρόμους ἐκτὸς τῆς ἱερωσύνης ἢ τῆς θεολογίας. Ἀκόμη καὶ τότε, αὐτοὶ ἐξακολουθοῦν νὰ εἶναι ἐξίσου πολῦτοι γιὰ τὴ ζωὴ καὶ τὸ ποιμαντικὸ ἔργο τῆς Ἐκκλησίας καὶ ἡ προσφορὰ τους στὸν κοινὸ πνευματικὸ ἀγῶνα θὰ εἶναι πάντοτε σημαντικὴ καὶ ἀπαραίτητη. Ἐν τέλει, ἀπὸ ὅποιο μετερίζι καὶ ἂν ἀγωνίζεται κανεὶς, ἡ εὐθύνη παραμένει κοινὴ. Ἄλλωστε στὴν Ὀρθόδοξον Ἐκκλησίαν δὲν ὑπάρχουν διακρίσεις ἐξουσιῶν ἀλλὰ χαρισμάτων καὶ διακονιῶν καί, ἐπομένως, στὴ ζωὴ καὶ στὸ ἔργο τῆς Ἐκκλησίας δὲν περιοσεύει κανεὶς. Βεβαίως, ὁ ὀρθόδοξος λαὸς σέβεται καὶ τιμᾷ ἰδιαίτερος τοὺς κληρικούς του. Ὅχι διότι κατέχουν κάποια διοικητικὴ ἐξουσία, ἀλλὰ διότι ἀναγνωρίζουν σὲ αὐτοὺς ὅτι ἀποδέχθηκαν τὴν κλήση τοῦ Θεοῦ καὶ τῶν ἀδελφῶν τους νὰ διακονήσουν τὸ θυσιαστήριον καὶ τὸν λαὸν τοῦ Θεοῦ εἰς τύπον καὶ

τόπον Χριστού. Ὁ ἐπίσκοπος προΐσταται μιᾶς τοπικῆς Ἐκκλησίας ὄχι ὡς θρησκευτικός μονάρχης ἢ ὡς κοσμικὸς διοικητής, ἀλλὰ ὡς προεστὴς τῆς εὐχαριστιακῆς συνάξεως εἰς τύπον καὶ τόπον Χριστοῦ καί, κατὰ προέκταση, οἱ πρεσβύτεροι προΐστανται τῆς ἐνοριακῆς εὐχαριστιακῆς συνάξεως εἰς τύπον καὶ τόπον τοῦ ἐπισκόπου τους. Ἔτσι, ὁ ὀρθόδοξος κληρικὸς δὲν εἶναι ἐκφραστὴς μιᾶς ἐξουσίας ὡς ἐκπρόσωπος τοῦ Θεοῦ ἐπὶ τῆς Γῆς, ἀλλὰ ὑπηρετεῖ τὴν Ἐκκλησία ὡς ἐκπρόσωπος τοῦ ποιμνίου του στὸν Θεό. Ὁ ὀρθόδοξος κληρικὸς εἶναι ἡγετικὴ μορφή καὶ πρῶτος στὴ συνείδηση τῶν πιστῶν, ἐπειδὴ ὡς διάκονος τῆς Ἐκκλησίας εἶναι πάντων ἔσχατος. Δοξάζεται ὑπηρετώντας καὶ φανερώνοντας τὸ ἦθος τῆς σταυρικῆς θυσίας καὶ εἶναι σεβαστὸς ὄχι ὡς ἄνθρωπος ἀλλὰ ὡς ἡ θυσία ἐνὸς ἀνθρώπου στὴ διακονία τῶν ἀδελφῶν του. Τέτοιους κληρικούς καὶ αὐτοῦ τοῦ ἦθους θεολόγους χρειάζεται σήμερα ἐπιγόντως ἡ Ἐκκλησία, ὥστε νὰ γίνονται αὐτοὶ ζωντανὰ πρότυπα ζωῆς καὶ ἀγιότητος καὶ αὐθεντικὰ παραδείγματα ἐκκλησιαστικῆς νοοτροπίας.

Ἔχω ἐπίγνωση ὅτι ἡ διακονία τῆς Ἐκκλησίας καὶ τῶν ἀδελφῶν μας καὶ ἡ ἀφιέρωση τῆς ζωῆς μας σὲ τέτοιους ἱερούς καὶ θαυμαστοὺς σκοποὺς δὲν εἶναι ἕνας εὐκόλος δρόμος. Ὅσοι ἐπιλέγουν τὴν ὁδὸ τῆς διακονίας καὶ τῆς θυσίας διαλέγουν συνειδητὰ τὴ στενὴ καὶ τεθλιμμένη ὁδὸ. Χαίρουν, βεβαίως, μετὰ χαιρόντων ἀλλὰ πολὺ συχνότερα κλαῖνε μετὰ κλαιόντων. Διαλέγουν νὰ γίνουν Κυρηναῖοι κάθε ἀνθρώπου γύρω τους ποὺ σηκώνει μικρὸ ἢ μεγάλο σταυρό. Ἀποφασίζουν νὰ ἀπαντήσουν στὴν ἐρώτηση ποὺ τοὺς ἀπευθύνει προσωπικά ὁ Κύριος: «τέκνον μου φιλεῖς με» μὲ τὰ λόγια του Πέτρου: «Ναί, Κύριε, σὺ

οἶδας ὅτι φιλῶ σε» γιὰ νὰ λάβουν τὴν ἴδια κλήτευση: «Ποίμαινε τὰ πρόβατά μου». Ἴδου πῶς σχολιάζει ἕνας σύγχρονος θεολόγος αὐτὸν τὸν διάλογο: [«Ποίμαινε τὰ πρόβατά μου»: Δηλαδή βάλε ὅλη τὴ ζωὴ σου μέσα στὴ Θεία Λειτουργία καὶ κάνε τὴ λειτουργία τρόπο τῆς καθημερινῆς ζωῆς τῶν ἀδελφῶν σου. «Ποίμαινε τὰ πρόβατά μου». Δηλαδή, μάθε νὰ κλαῖς μετὰ κλαιόντων καὶ νὰ χαίρεις μετὰ χαιρόντων. Ἀγάπησε τὴ μοναδικότητα τοῦ κάθε ἀνθρώπου. Ἀγάπησε τὸ νόημα καὶ τὸ περιεχόμενο τῆς ἐλευθερίας του. Τοποθέτησε τὰ συγκεκριμένα, τὰ ἀτομικά, τὰ ἐν τόπῳ καὶ χρόνῳ γεγονότα τῆς ζωῆς του μέσα στὴ Λειτουργία τῆς Θείας Εὐχαριστίας, γιὰ νὰ γίνῃ τὸ ἔργο καὶ ἡ δημιουργία τοῦ καθ' ἐνὸς ζωτικῆς λειτουργίας τοῦ σώματος τῆς Ἐκκλησίας. «Ποίμαινε τὰ πρόβατά μου». Δηλαδή, γίνε τελείως διάφανος γιὰ νὰ φανερωθεῖ ποὺ μποροῦν νὰ βροῦν ἀνάπαυση «πάντες οἱ κοπιῶντες καὶ πεφορτισμένοι». Πρόσφερε εὐχαριστιακὰ στὸ θυσιαστήριο ὅ,τι ἀληθινὸ προσφέρει ὁ ἕνας στὸν ἄλλον, γιὰ νὰ τὸ μοιραστοῦν ὅλοι οἱ ἐξ ἐνὸς ποτηρίου μεταλαμβάνοντες νοσημασμένο καὶ αὐξημένο. «Ποίμαινε τὰ πρόβατά μου», δηλαδή ὑπηρετήσε τους μὲ τὸν δικό μου τρόπο καὶ μὲ τὴ δική μου ἐξουσία: Τοῦ μορφήν δούλου λαβόντος καὶ ἄκρως τεταπεινωμένου. Ὑπηρετήσε τους ὡς πάντων ἔσχατος. Καὶ ἡ ἀπάντηση παραμένει ἀπαράλλακτη μέσα στους αἰῶνες: «Κύριε, πάντα σὺ οἶδας, σὺ γινώσκεις ὅτι φιλῶ σε», «γενηθήτω τὸ θέλημά Σου».

Ὁφείλω, ὡστόσο, νὰ ὑπογραμμίσω ἕνα ἀκόμη σημεῖο. Ὅσο δύσκολη καὶ κάποτε ἐπώδυνη μπορεῖ νὰ γίνῃται, μερικὲς φορές, ἡ ζωὴ τοῦ κληρικοῦ, διατηρεῖ ὡστόσο ἕνα μοναδικὸ προνόμιο. Ὁ ἱερέας ἔχει πάντοτε τὴν εὐκαιρία καὶ τὴ δυνατότητα νὰ ἑνα-

ποθέτει όλα του τὰ βάσανα καὶ τοὺς πειρασμοὺς στὸ θυσιαστήριον. Αὐτὸ εἶναι ἡ παρηγορία του, τὸ στήριγμά του καὶ ἡ πηγή τῆς χαρᾶς του, διότι ἐκεῖ συναντᾷ πάντοτε τὸν ἀοράτως συνόντα Κύριο. Ὅλα αὐτὰ ἴσως μοιάζουν δύσκολα καὶ εἶναι φυσικὸ νὰ ἀναρωτιόμαστε πῶς θὰ τὰ καταφέρουμε. Ὅμως, δὲν ὑπάρχει λόγος νὰ μὴν εἴμαστε αισιόδοξοι. «Ἡ Θεία Χάρις, ἡ πάντοτε τὰ ἀσθενῆ θεραπεύουσα καὶ τὰ ἐλλείποντα ἀναπληροῦσα» θὰ φροντίσει γι' αὐτό.

Τέκνα ἐν κυρίῳ ἀγαπητά,

Ἄς γιορτάσουμε σήμερα τὸ χαρμόσυνο γεγονός τῆς ἀποφοιτήσεώς σας καὶ ἄς εὐχηθοῦμε σὲ ὅλους καὶ στὸν καθ' ἓνα προσωπικὰ ὁ σπόρος πού σπάρθηκε μέσα σας στὸ διάστημα τῶν σπουδῶν σας στὴν εὐλογημένη Θεολογικὴ Σχολὴ τοῦ Τιμίου Σταυροῦ νὰ καρπίσει καρπὸ ἑκατονταπλασίονα. Εὐχόμαι καὶ προσεύχομαι ὁ δρόμος πού ἀνοίγεται σήμερα, μετὰ τὴν ἀποφοίτησή σας, νὰ εἶναι πορεία ἐν Χριστῷ ζωῆς φωταγωγημένης ἀπὸ τὸ ἀνέσπερο φῶς τῆς Ἀναστάσεως καὶ ἐμπλουτισμένης ἀπὸ τὶς δωρεές τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. Ἐσεῖς ζητήστε ἀπὸ τὸν Κύριο ταπεινὰ καὶ μὲ εὐκρίνεια «γνώρισον μοί, Κύριε, ὁδὸν ἐν ἧ πορεύσομαι, ὅτι πρὸς σὲ ἦρα τὴν ψυχὴν μου» καὶ Ἐκεῖνος θὰ σᾶς δείξει τὸν δρόμο. Ἀξιοποιεῖστε ὅσα σᾶς προσέφεραν οἱ λαμπροὶ καθηγητές σας καὶ ὅσα διδαχθήκατε ἀπὸ αὐτοὺς καὶ ἀπὸ τοὺς πνευματικούς σας καὶ προχωρήστε μὲ θάρρος στὴν ὑλοποίηση τῶν ὁραμάτων σας. Ἐμπιστευθεῖτε τὴν ἀσφάλεια πού ἐγγυῶνται ἡ ἐμπνευσμένη οἰακοσοφία τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἀμερικῆς ἀπὸ τὸν Σεβασμιώτατο Ἀρχιεπίσκοπο Ἀμερικῆς κ. Δημήτριο καὶ ἡ ἀγάπη, ἡ ἀδιάλειπτη μέριμνα καὶ ἡ ἐπιστοασία τοῦ Οἰκουμενικοῦ μας Πατριάρχου κ. Βαρθολομαίου. Ἐμεῖς σᾶς καμαρώνουμε καὶ παρα-

καλοῦμε τὸν Θεὸ νὰ σᾶς σκέπει, νὰ σᾶς εὐλογεῖ, νὰ σᾶς στηρίξει καὶ νὰ κατευθύνει τὰ βήματά σας «εἰς πᾶν ἔργον ἀγαθόν».

Καλὴ σταδιοδρομία καὶ καλὴ διακονία.
Ὁ Θεὸς μαζί σας».

ΜΑΪΟΣ 2013: Θεσσαλονίκη

Ἡμερίδα

γιὰ τοὺς Βαλκανικοὺς πολέμους

Μὲ ἐπιτυχία πραγματοποιήθηκαν τὸ Σάββατο 18 Μαΐου οἱ ἐργασίες τῆς Ἡμερίδος τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος μὲ θέμα: «Βαλκανικοὶ Πόλεμοι 1912-1913: Τὸ δεύτερο ἔτος 21. Ἡ Συμβολὴ τῆς Ἐκκλησίας», στὴν αἴθουσα διαλέξεων τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Θεσσαλονίκης. Μετὰ ἀπὸ τὴν ἀνάγνωση τοῦ μηνύματος τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερωνύμου, ἔλαβε τὸν λόγο ὁ Παναγιώτατος Μητροπολίτης Θεσσαλονίκης κ. Ἄνθιμος καὶ στὸν σύντομο χαιρετισμὸ του εὐχαρίστησε τὸν Μακαριώτατο καὶ τὰ Μέλη τῆς Διαρκoῦς Ἱερᾶς Συνόδου γιὰ τὴν πρωτοβουλία αὐτήν, καθὼς καὶ τὸν Πρόεδρο τῆς Εἰδικῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς Πολιτιστικῆς Ταυτότητος, Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη Δημητριάδος καὶ Ἄλμου κ. Ἰγνάτιο καὶ τὰ Μέλη τῆς Ἐπιτροπῆς αὐτῆς γιὰ τὴν συνολικὴ δράση τους ἐπὶ τῶν θεμάτων αὐτῶν. Ἀκολουθεῖ τὸ Μῆνυμα τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερωνύμου καὶ ὁ χαιρετισμὸς τοῦ Μητροπολίτη Δημητριάδος καὶ Ἄλμου κ. Ἰγνατίου:

Μῆνυμα

*τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν
καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερωνύμου*

Χριστὸς Ἀνέστη!

Μὲ αἰσθήματα βαθεῖας πνευματικῆς εὐθύνης καὶ ἐγκανχίσεως ἐν Ἀναστάσει

Χριστῷ, χαιρετίζω τὴν ἑναρξη τῶν ἐργασιῶν τῆς Ἡμερίδος γιὰ τοὺς Βαλκανικοὺς Πολέμους τοῦ 1912-1913 καὶ τὴ συμβολὴ τῆς Ἐκκλησίας σὲ αὐτούς, ἡ ὁποία καὶ πραγματοποιεῖται ὑπὸ τὴν αἰγίδα τῆς Διαρκοῦς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος στὴν πόλιν τῆς Θεσσαλονίκης. Ἡ Ἡμερίδα αὐτὴ ἔχει ὡς σκοπὸ νὰ ἀναδείξει ἐκεῖνα τὰ σημεῖα τῆς ἱστορίας, γιὰ τὰ ὁποία ὁ ἱστορικὸς ἔχει καταγράψει τὴν ἀδιαμφισβήτητη προσφορὰ τῆς μητρὸς Ἐκκλησίας, ἡ ὁποία ἐγαλοῦρησε καὶ προετοίμασε μὲ στοργὴ καὶ θυσιαστικὴ μέριμνα τὸ φρόνημα, τὴν ἱστορικὴ μνήμη καὶ τὸ βίωμα τοῦ λαοῦ μας, ὥστε τὴν περίοδο πρὸ ἀλλὰ καὶ κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν Βαλκανικῶν Πολέμων, καθὼς ἐπίσης καὶ μετὰ ἀπὸ αὐτούς, ἡ ἐπιτυχία καὶ ἡ προσφορὰ στὸν βωμὸ τῆς ἐλευθερίας νὰ στεφθεῖ μὲ τὸν στέφανο τῆς δόξης καὶ τὸν ἔπαινο τῶν πιστευόντων στὸν Θεό, καθ' ὅτι ἔγινε πράξις καὶ ἱστορικὸ παράδειγμα γιὰ ἀκόμη μίαν φορὰ τὸ εὐαγγελικόν: «τὰ ἀδύνατα παρὰ τοῖς ἀνθρώποις δυνατὰ παρὰ τῷ Θεῷ ἐστι».

Συγχαίρω ἐγκαρδίως τὸν Πρόεδρο τῆς Εἰδικῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς Πολιτιστικῆς Ταυτότητος, Μητροπολίτη Δημητριάδος καὶ Ἄλμυροῦ κ. Ἰγνάτιο καὶ τὰ Μέλη αὐτῆς, γιὰ τὴν πρότασιν καὶ τὸ ἐνδιαφέρον τὸ ὁποῖο ἐπιδεικνύουν πάντοτε περὶ θεμάτων τὰ ὁποία ἀφοροῦν στὴν πολιτιστικὴ ταυτότητα τῆς ἑλληνορθόδοξης συνειδητοῦ τοῦ λαοῦ μας. Συγχαίρω καὶ εὐχαριστῶ τὸν Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη Θεσσαλονίκης κ. Ἄνθιμο καὶ τὰ Μέλη τῆς Ἐπιστημονικῆς καὶ Διοργανωτικῆς Ἐπιτροπῆς τῆς Ἡμερίδος αὐτῆς γιὰ τοὺς κόπους καὶ τὴν μέριμναν πού κατέβαλαν γιὰ τὴν ἄρτια διοργάνωσίν της.

Συγχαίρω καὶ ἐπαινῶ τοὺς Ὀμιλητῆς τῆς

εἰρημένης Ἡμερίδος, οἱ ὁποῖοι ὀλοπρόθυμα ἀποδέχθησαν τὴν πρόσκλησιν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου καὶ σήμερον ἀνταποκρινόμενοι στὸ κάλεσμα τῆς Ἐκκλησίας θὰ ἀναδείξουν ἱστορικὰς πηγὰς καὶ μαρτυρίες, οἱ ὁποῖες διατρανώνουν στὴν συνείδησιν τῶν πάντων τὴν ἱστορικὴ εὐθύνη, ὅπως καὶ τὴν ἀλήθειαν τῆς προσφορᾶς τῆς Ἐκκλησίας κατὰ τὴν περίοδο τῶν Βαλκανικῶν Πολέμων μεταξὺ 1912 καὶ 1913.

Ἀγαπητοὶ μου,

Ἡ ἱστορία τοῦ Γένους μας εἶναι σπαρμένη μὲ τίς μυρτιὰς τῆς θυσίας καὶ μὲ τὸ θυμίαμα τῆς πίστεως πρὸς τὸν Ἀναστάνα Χριστό, τοῦ ὁποῖου τὸ ἀναστάσιμον κήρυγμα ὑπῆρξε καὶ παραμένει ἡ ἔμπνευσις καὶ ἡ ἀφορμὴ γιὰ τὴν ὀρθότερην αὐτοσυνειδησίαν καὶ τὴν συνεπέστερην εἰκόνα ἑαυτοῦ διὰ μέσου τῶν αἰώνων. Ἡ Ἐκκλησία, συνεχίζοντας τὴν ἱστορικὴ μαρτυρία Του, ἔπραττε ἀλλὰ καὶ θὰ πράττει εἰς τὸ ἀκέραιον πάντοτε ὑπὲρ τοῦ λαοῦ Του τὸ εὐγενὲς χρέος της, τὸ ὁποῖο κατηχεῖ, συντηρεῖ, ἀναδεικνύει καὶ μεγαλύνει τὸ ἦθος καὶ τὸ βίωμα μας. Τὰ γεγονότα τῶν Βαλκανικῶν Πολέμων τοῦ 1912-1913, τὸ ὁποῖο ὑπάρχει ὡς τὸ δεύτερον 21 τῆς νεώτερης ἱστορίας μας, εἶμαι βέβαιος ὅτι μᾶς διδάσκουν πῶς πρέπει ὅλοι μας νὰ πορευθοῦμε, ὥστε ἱστορικὰ λάθη πού ἀποδείχθησαν μοιραῖα καὶ καταστροφικὰ νὰ ἀποφευχθοῦν στὸ παρὸν καὶ στὸ μέλλον, καὶ ἱστορικὰ ἐπιτυχημένους συνειδητὰ ἐπιλογὰς νὰ ἀποτελοῦν παράδειγμα πρὸς μίμησιν καὶ συνείδησιν ἐλευθερίας στὴν ἀναζήτησιν τοῦ παρόντος καὶ τοῦ μέλλοντός μας.

Μετ' ἀναστασίμων εὐχῶν

Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος

† Ὁ Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος

Ἱερώνυμος

*Χαιρετισμός
τοῦ Μητροπολίτου Δημητριάδος
κ. Ἰγνατίου*

Παναγιώτατε, Σεβασμιώτατοι,
Ἀξιότιμοι ἐκπρόσωποι τῶν τοπικῶν
Ἀρχῶν,
Κυρίες καὶ Κύριοι,

Χριστὸς Ἀνέστη!

Μὲ ιδιαίτερη συγκίνηση χαιρετίζω αὐτὴν τὴν σημαντικὴ Ἡμερίδα, ἡ ὁποία διεξάγεται στὴν πόλη τοῦ Ἁγίου Δημητρίου, τὴ συμβασιλεύουσα καὶ συμπρωτεύουσα Θεσσαλονίκη. Ἡ Ἱερά Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἀποδέχθηκε σχετικὴ εἰσήγηση τῆς Εἰδικῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς Πολιτιστικῆς Ταυτότητος, τῆς ὁποίας ἔχω τὴν τιμὴ νὰ προεδρεύω, γιὰ νὰ τιμηθεῖ καὶ ἀπὸ τὴν Ἐκκλησία ἡ Ἐπέτειος τῶν 100 χρόνων ἀπὸ τὴν ἐθνικὴ ἐποποιΐα τοῦ 1912-13. Ἡ Ἱερά Μητρόπολις Θεσσαλονίκης ἀσμένως καὶ προφρόνως δέχθηκε νὰ παράσχει τὴν ὀργανωτικὴ βοήθειά της καὶ τὴ φιλοξενία της καὶ γιὰ τὸν λόγο αὐτὸ εὐχαριστοῦμε θερμῶς τὸν Παναγιώτατο Μητροπολίτη Θεσσαλονίκης κ. Ἀνθίμο.

Ὁ ἀγῶνας τοῦ 1912-13 ἀπέτελεσε τὸ ἀποκορύφωμα μίας πανεθνικῆς προσπάθειας, ἡ ὁποία εἶχε ἤδη ξεκινήσει μερικὰ χρόνια πρὶν, μὲ τὸν συγκλονιστικὸ Μακεδονικὸ Ἀγῶνα. Ἡ Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία ὑπῆρξε ἡ πνευματικὴ τροφὸς τοῦ Γένους καὶ διετήρησε τὴν πίστη, τὴν ἐλληνικότητα καὶ τὴν παιδεία τῶν ὑποδούλων τῆς Βαλκανικῆς καὶ τῆς Μικρᾶς Ἀσίας καὶ φυσικὰ ἐδῶ, στὴ Βόρειο Ἑλλάδα. Ἄς μὴν ξεχνοῦμε ὅτι στὶς παραμονὲς τῶν Βαλκανικῶν Πολέμων ἡ «μικρὰ ἀλλὰ ἔντιμος Ἑλλάς» περιελάμβανε μόνον τὴ Στερεά, τὴν Πελοπόννησο, τὶς Κυκλάδες, τὴ Θεσσαλία καὶ τὰ Ἐπτάνησα. Ἐκατομμύρια ὑποδού-

λων Ἑλλήνων καὶ πανάρχαιοι ἱστορικοὶ ἐλληνικοὶ τόποι περιέμεναν τὴν ἀπελευθέρωσή τους καὶ προετοιμαζόνταν μὲ κάθε τρόπο. Ἡ μεγάλη ἐξόρμηση τοῦ 1912-13 χάρισε τὴν ἐλευθερία καὶ τὴν ἔνωση μὲ τὴ Μητέρα Ἑλλάδα στὴ Νότιο Ἥπειρο, τὴ Μακεδονία, τὰ νησιά τοῦ Βορείου Αἰγαίου καὶ τὴν Κρήτη, ἐνῶ ἔθεσε τὶς βάσεις καὶ γιὰ τὴν ἀπελευθέρωση μέρους τῆς Θράκης, ποὺ πραγματοποιήθηκε τελικὰ τὸ 1920. Τιμοῦμε τὴν πνευματικὴ, ἠθικὴ καὶ ἐκπαιδευτικὴ προετοιμασία τῶν Ἑλλήνων τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, οἱ ὁποῖοι ἀπέδειξαν ὅτι ὅταν εἴμαστε ἐνωμένοι μποροῦμε πολλὰ καὶ κάτι ἄλλο σημαντικό. Καὶ στὸν Μακεδονικὸ Ἀγῶνα καὶ στὴν ἐξόρμηση τοῦ 1912-13 ὁ Ἑλληνισμὸς διέπρεψε σὲ ὀργανωτικότητα, συντονισμό, εὐφυῆ σχεδιασμὸ καὶ ἀποτελεσματικότητα. Χρήσιμα συμπεράσματα γιὰ τὴν ἐποχὴ μας, ὅταν βλέπουμε ξένα ΜΜΕ νὰ μᾶς κατηγοροῦν ὡς δῆθεν ἀνίκανους νὰ συντονισθοῦμε καὶ νὰ δουλέψουμε σωστά.

Ἄλλες Ἡμερίδες τῶν τελευταίων μηνῶν ἔδωσαν ἔμφαση στὴ στρατιωτικὴ προπαρασκευὴ καὶ στὴ διεξαγωγὴ τῶν μαχῶν. Χωρὶς νὰ ὑποτιμοῦμε αὐτὴ τὴν πτυχὴ, πιστεύω ὅτι σήμερον ἀξίζει νὰ δώσουμε μεγαλύτερη ἔμφαση στὴν ἠθικὴ προετοιμασία τῶν Ἑλλήνων, στὴν ὁποία κύριο ρόλο διεδράματισε ἡ Ὁρθόδοξη Πίστη καὶ τὸ τιμημένο ράσο. Νὰ τιμήσουμε καὶ τοὺς ἀφανεῖς ἥρωες, ὅπως ἦταν ἡ ἐλληνίδα μάνα ποὺ βρισκόταν πίσω ἀπὸ κάθε Εὐζωνο, ἰπέτα ἡ ναύτη τοῦ 1912-13 καὶ γαλούχησε τὰ παιδιά της μὲ ἐλληνορθόδοξα ἰδανικά. Εὐχαριστῶ ὅλους ὅσοι ἐργάσθηκαν γιὰ τὴν Ἡμερίδα, καθὼς καὶ τοὺς εἰσηγητῆς, οἱ ὁποῖοι θὰ μᾶς παρουσιάσουν τὸν καρπὸ τῶν ἐρευνῶν τους καὶ εὐχομαι Καλὴ Ἐπιτυχία!

ΙΟΥΝΙΟΣ 2013: Ἀθήνα

Ἐκδημία τοῦ Ἀδαμάντιου Ἀνεσίδη (16 Ἰουνίου), φιλόλογου, συνεργάτου τῶν περιοδικῶν «Ἐκκλησία» καί «Θεολογία» καί Προέδρου τῆς Ἐταιρείας Μελέτης τῆς καθ' ἡμᾶς Ἀνατολῆς. Ὁ Χρήστος Πλέγκας, Ἄρχων Νομοφύλαξ, Ἐκπροσωπῶν τὴν ἐν Ἀθήναις «Ἐστία Θεολόγων Χάλκης» ἀνέγνωσε τὸν ἀκόλουθο ἐπικήδειο λόγο:

«Εἰς μνήμην

Ἀδαμαντίου Ἀνεσίδη»

Με βαθύτατη θλίψη ἡ Ἐστία Θεολόγων Χάλκης πληροφορήθηκε τὴν πρὸς Κύριον ἐκδημία τοῦ Διαμαντῆ Ἀνεσίδη, λιαν ἀγαπητοῦ φίλου, ἀφοσιωμένου πνευματικοῦ συνοδίτη καί πολύτιμου συνεργάτη τῆς Ἀδελφότητάς μας. Ἄν ἡ ἀπώλεια εἶναι συνάρτηση τῆς προσφορᾶς, τότε τὸ κενὸ ποῦ κατέλιπε ἡ ἐκδημία τοῦ Διαμαντῆ Ἀνεσίδη εἶναι δυσαναπλήρωτο. Δὲν πρόκειται γιὰ εὐφημο λόγο, φίλτατε Διαμαντῆ, ἀλλὰ γιὰ κατάθεση προσωπικῆς μαρτυρίας ὅσων εἶχαν τὴν εὐκαιρία νὰ σὲ γνωρίσουν, νὰ συνεργαστοῦν μαζί σου καί νὰ μοιραστοῦν κοινὲς μνήμες καί βιώματα, ἀλλὰ πάνω ἀπ' ὅλα νὰ ὑπηρετήσουν κοινὲς ἀξίες καί ὁράματα ζωῆς.

Ὑπηρετήσες τὴν ἑλληνομάθεια καί τὶς μεγάλες ἀξίες τοῦ Γένους μας μὲ ἀπαράμιλλο ἐνθουσιασμό καί αὐταπάρηση. Δίδαξες μὲ τὴ νηφαλιότητα τοῦ πνεύματός σου καί τὴν πνευματικὴ σου ἐγρήγορη, ὅτι ἡ πολιτισμικὴ μας κληρονομία εἶναι δεδομένη μόνον ὡς ἐκφαντορικὴ προσωπικοῦ βιώματος. Βαθὺς γνώστης, ὅσον ὀλίγοι τῶν συμβάντων καί τῶν συντελούμενων στὴν ἐξ ἀνατολῶν γείτονα, ἀγωνίστηκες γιὰ τὴ διάσωση τῆς πολιτισμικῆς κληρονομίας τῆς πολυπαθοῦς Ὁμογένειας τῆς Πό-

λης καί τοῦ Κέντρου τῆς Ὁρθοδοξίας. Ὁξυδερκής, λαμπρὸς δάσκαλος καί πρωτοπόρος ἐρευνητής, ἄφησες ἀνεξίτηλα τὰ ἴχνη τῆς γόνιμης παρουσίας καί μεγάλης προσφορᾶς σου στὸ πλαίσιο τῶν δραστηριοτήτων τῆς «Ἐταιρείας Μελέτης τῆς καθ' ἡμᾶς Ἀνατολῆς».

Ἡ Ἐστία μας δὲν ἦταν γιὰ σένα ἕνα σωματειακὸ μὲροφωμα, ἀλλὰ ὁ πνευματικὸς τόκος τῆς Τροφῆς Θεολογικῆς Σχολῆς Χάλκης, φορέας μίας πολυδιάστατης κληρονομίας καί παράδοσης, ποῦ σὲ παρέπεμπε ἀναφορικὰ στὴ γενέτειρά σου, τὸ λίκνο τῶν ὀνείρων καί τῶν ὁραμάτων σου. Κι αὐτὸ τὸ ἔδειχνες μὲ τὴν ἀταλάντευτη συνοδοιπορία σου καθ' ὅλη τὴν ἱστορικὴ διαδρομὴ τῆς ἀδελφότητος τῶν Θεολόγων τῆς Χάλκης.

Ὅσοι σὲ γνωρίσαμε ἀπὸ κοντὰ καί ιδιαίτερα ὁ Πρόεδρος τῆς Ἐστίας μας κ. Βασίλειος Ἀναγνωστόπουλος, μὲ τὸν ὁποῖον ἐπαναπροσδιόρισες σημαντικὲς ἐπιλογὲς ζωῆς καί δράσης τῆς Ἀδελφότητάς μας, βιώναμε τὴν παρουσία σου ὡς ὀλόθυμη συμμετοχὴ στὴ ζωὴ καί τὴν ἐπιστημονικὴ παρουσία καί μαρτυρία τῆς Ἐστίας, γεγονὸς ποῦ σὲ κατέγραφε ὄχι μόνον ὡς πολύτιμο συνεργό, ἀλλὰ καί ὡς οἰονεὶ ἐκ τῆς αὐτῆς πνευματικῆς «δελφύος τόκον». Ἦσουν καί θὰ μείνεις στὴν καρδιά καί τὴ μνήμη μας ὁ δικός μας ἄνθρωπος. Οἱ Χαλκίτες Θεολόγοι προσωμίλουν μαζί σου ὡς πρὸς ὁμογάλακτο ἀδελφό, ἐκτιμῶντες τὴν πολύτιμη συνδρομὴ καί τὴν προσφορὰ σου στὸ μεγάλο καί δύσκολο ἔργο τους, τὴ συνέχιση τῆς θεολογικῆς παρουσίας καί μαρτυρίας τῆς σιωπῶσης ἐπὶ τεσσαράκοντα καί πλέον ἔτη Θεολογικῆς Σχολῆς τῆς Χάλκης σὰ διεθνῶς θεολογικὰ δρώμενα, μὲ τὴν ἐκδοση τῆς Ἐπιστημονικῆς Ἐπετηρίδος ἀπὸ τοῦ 1980 μέχρι σήμερα, τῆς

όποιας τὴν ἐκδοτικὴ μέριμνα μετὰ θαυμαστοῦ ζήλου καὶ ἀφιλοκερδῶς εἶχες ἀναλάβει. Πίστευες, φίλτατε Διαμαντή, πραγματικά καὶ τὸ δήλωνες ἀπερίφραστα, ὅτι ἡ Ἐστία ἤλθε νὰ καλύψει μὲ τὸ ἐκδοτικὸ τῆς ἔργο ὅ,τι δὲν κατέστη δυνατό νὰ πράξει ἡ Σχολὴ κατὰ τὴ λειτουργία τῆς. Καὶ σ' αὐτὸ ἀκριβῶς τὸ ἔργο εἶχες τὴ δική σου συμβολή, γιὰ τὴν ὁποία ἡ Ἐστία Θεολό-

γων Χάλκης σήμερα, ἀπευθύνουσα τὸν ὕστατο χαιρετισμὸ μετ' εὐγνωμόνου ἀγάπης ἀποτίει φόρον τιμῆς, εὐχόμενη ἐκθύμως, ὅπως ὁ Κύριος ἀναπαύσει τὴν ψυχὴν σου ἐν σκηναῖς δικαίων ἀγωνιστῶν τῆς παρακαταθήκης Του.

Αἰωνία σου ἡ μνήμη συνοδίτη Διαμαντή.

Χρῆστος Πλέγκας
Ἄρχων Νομοφύλαξ

Στὴ σύνταξη τῶν «Θεολογικῶν Χρονικῶν» συνεργάστηκαν ὁ Νικόλαος Ἀσπρούλης, ἡ Αἰκατερίνη Τσαλαμπούνη, ὁ π. Ἀδαμάντιος Αὐγουστίδης καὶ ὁ Χρῆστος Πλέγκας.